

แนวความคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ทางด้านอาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา

เกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้ศึกษาเสพติด

การที่ผู้อื่นมีทัศนคติหรือความคิดเห็นต่อผู้เสพติด แต่ละคนอาจจะมองกันไปคนละแง่ แต่ทั้งหมดอาจลงความเห็นว่าคุณเสพติดเป็นบุคคลที่ไม่พึงปรารถนาของสังคม แนวความคิดของแต่ละอาชีพอาจจะมองไปในด้านต่าง ๆ กัน เช่น นักกฎหมาย นักสังคมวิทยา หรือแพทย์ ซึ่งแต่ละแง่จะมีทั้งทางด้านกว้างและแคบ เช่น แพทย์จะมองเฉพาะในด้านการบำบัดรักษาพยายามที่จะนำผู้เสพติดมาทำการรักษาให้หายขาดจากการเสพยาเสพติด ส่วนนักสังคมวิทยาอาจจะมองในแง่ที่ว่าสามารถดึงเขากลับเข้าสู่สังคมอันดีงาม นักกฎหมายอาจจะมองในแง่การลงโทษตามกฎหมายบ้านเมือง หรือลงโทษไปถึงการหามาตรการอันเหมาะสมมาใช้กับผู้เสพติด และแนวความคิดทางด้านอาชญาวิทยา และทัณฑ์วิทยา เกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้เสพติดนั้นเมื่ออย่างไรบ้าง ในขั้นแรกจะต้องทราบความหมายของคำว่า "อาชญาวิทยา กับ ทัณฑ์วิทยา" เสียก่อนว่ามีความหมายเช่นไรจึงจะนำไปใช้ให้ถูกต้องตามความหมายได้

อาชญาวิทยา (Criminology) คืออะไร และขอบเขตของคำนี้กว้างขวางเพียงไร ศาสตราจารย์ชุตเตอร์แลนด์ ไคว้เคอเรสท์ทว่า "อาชญาวิทยาเป็นการศึกษาถึงอาชญากรรมในฐานะที่เป็นปรากฏการณ์ของสังคม อันจะต้องศึกษาถึงแนวทางแห่งการบัญญัติกฎหมาย ความประพฤติกึ่งละเมิดกฎหมาย และการดำเนินการของสังคมต่อผู้ละเมิดกฎหมาย" ¹ ซึ่งนับได้ว่าเป็นความหมายอย่างกว้าง เพราะคลุมถึงเรื่องทัณฑ์วิทยา ซึ่งเป็นการจัดการดำเนินงาน และวิธีปฏิบัติต่อผู้ต้องโทษเข้าไว้ด้วย

¹ สงา ลีนะสมิต, อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยาพิสการ, หน้า 2.

ไมเชี่ยลและแอดเลอร์ส (Michael & Adlers) กล่าวไว้ว่า "อาชญาวิทยา เป็นวิชาที่ศึกษาถึงพฤติกรรม ลักษณะของอาชญากรและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งวิธีแก้ไขบำบัด ของสถานแก้ไขบำบัดทางสังคมของเอกชนและราชการด้วย" ¹

จากหนังสือ *Pioneers in Criminology* ของเฮอermann แมนน์ไฮม์ (Hermann Mannheim) กล่าวว่า อาชญาวิทยา คือการศึกษาถึง ²

1. ปัญหาอาชญากรรม และลักษณะของอาชญากรรม ซึ่งเป็นงานของ นักกฎหมาย นักสังคมวิทยา จิตแพทย์ ผู้พิพากษาศาลคดีเด็กฯ และพนักงานคุมประพฤติ

2. การควบคุมและแก้ไขผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นงานของนักทัณฑวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ นักสังคมวิทยา จิตแพทย์ นักจิตวิทยา ผู้พิพากษาศาลคดีเด็กฯ และ พนักงานคุมประพฤติ

3. การสืบสวนอาชญากรรม ซึ่งเป็นงานของตำรวจ แพทย์ และนักเคมี คำอธิบายนี้ก็คลุมไปถึงวิชาทัณฑวิทยาด้วยเช่นเดียวกัน ข้อแตกต่างระหว่างวิชา อาชญาวิทยากับวิชาทัณฑวิทยา ก็คือ วิชาอาชญาวิทยา ศึกษาถึงเรื่องอาชญากรรมและตัว อาชญากร ส่วนวิชาทัณฑวิทยา ศึกษาถึงการจัดการและวิธีปฏิบัติต่อผู้ต้องโทษ

ส่วนคำว่า ทัณฑวิทยา (Penology) คืออะไรนั้น พล.ต.ต. ช่าย เสวีกุล ได้ให้ความหมายของคำว่า ทัณฑวิทยา หมายถึง ³ การศึกษาถึงวิชาการต่าง ๆ ในอันที่จะปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดและแก้ไขผู้กระทำผิดต่อกฎหมายให้กลับเป็นคนที่ประไรประโยชน์ต่อสังคม การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดและการแก้ไขผู้กระทำผิดนี้เป็นได้ทั้งวิธีการที่เป็นการ ลงโทษ (Punitive) และไม่ใช่เป็นการลงโทษ (Non - Punitive)

---

¹ สุวิทย์ นิ่มน้อย, เดชา ศิริเจริญ และอัญญาภรณ์ ปาณิกบุตร, กฎหมายอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา, หน้า 5.

² เรื่องเดียวกัน.

³ พล.ต.ต. ช่าย เสวีกุล, อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา, หน้า 171.

แนวความคิดในเรื่องทัฬหวิทยา เป็นการศึกษาถึงเหตุผล ความมุ่งหมาย และวิธีการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด ตลอดจนถึงการหาวิธีการที่จะนำมาแก้ไขผู้กระทำความผิด หรือคตินิสัยให้ผู้กระทำความผิดกลับตนเป็นคนดี แนวความคิดในเรื่องนี้เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับ การกระทำความผิดและมีการลงโทษแล้ว จึงได้วิวัฒนาการเรื่อยมา กล่าวคือในสมัยโบราณมีการลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อให้ความปลอดภัยและความมั่นคงต่อสังคมโดยการแก่แค้นหรือทำให้เกิดความหวาดหวั่น จะได้ไม่มีผู้กระทำความผิดขึ้นมาอีก การลงโทษผู้กระทำความผิดในสมัยนั้นจึงมีลักษณะเต็มไปด้วยความน่ากลัวปราศจากมนุษยธรรม ถือว่าเป็นการลงโทษที่ทารุณมากที่สุด และไม่อาจเกิดผลดีต่อผู้กระทำความผิดหรือสังคมแต่อย่างใด เพราะผู้ต้องขังที่ได้รับการปฏิบัติ เช่นนั้นแทนที่จะกลับตนเป็นคนดี ในทางตรงกันข้ามทำให้ผู้ขังมีจิตใจโหดร้ายและอศนต่อการทำกรรมหนักยิ่งขึ้น เมื่อพ้นโทษออกมาจึงได้นำสู่สังคมเหล่านั้นมาใช้เพื่อการดำรงชีวิต เมื่อสังคมเห็นว่าวิธีการอย่างนั้นสามารถที่จะทำให้คนกระทำความผิดเป็นคนดีได้ จึงได้ค้นคิดหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อนำมาปฏิบัติต่อผู้ต้องโทษโดยให้เขากลับตนเป็นคนดีทุกวิถีทาง และวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ก็ได้วิวัฒนาการมาจวบจนทุกวันนี้

สำหรับแนวความคิดและทฤษฎีทางด้านอาชญาวิทยา และทัฬหวิทยาเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดชาวอิตาเลียนเป็นชาติแรกที่เริ่มให้ความสนใจและพยายามค้นคิดเกี่ยวกับวิชาอาชญาวิทยา เมื่อประมาณ 200 กว่าปีมาแล้ว¹ ในขั้นแรกก็เป็นเพียงความคิดเห็นของนักปราชญ์ทั้งหลายก่อน เมื่อนำความคิดเห็นต่าง ๆ ของนักปราชญ์แต่ละท่านมารวมเข้าด้วยกันจึงเกิดเป็นกลุ่มแนวความคิด (School of Thought) แต่ก็ยังไม่มีใครเป็นตัวตั้งตัวตี การรวบรวมความคิดเห็นของบรรดานักปราชญ์เหล่านี้เริ่มเป็นปึกแผ่นกันคงขึ้นในปลายศตวรรษที่ 18 และในระหว่างนี้สาเหตุแห่งอาชญากรรมได้เริ่มคลี่คลายปัญหาขึ้นแล้ว จึงได้เกิดสถาบันแห่งแรกทางอาชญาวิทยาขึ้น เป็นแนวความคิดเห็นอย่างนักอาชญาวิทยา โดยเรียกว่าสำนักกรีกเริ่ม (Classical School)²

¹ สุวิทย์ นิมน้อย, เดชา ศิริเจริญ และอัยยงค์ ปาณิกบุตร, กฎหมายอาชญาวิทยาและทัฬหวิทยา, หน้า 46.

² เรื่องเดียวกัน.

แนวความคิดของสำนักนี้มีบุคคลสำคัญอยู่ 2 คน คือ เซซาเร เบ็คคาเรีย (Cesare Beccaria) และ เจริมี เบนธัม (Jeremy Bentham) ซึ่งเป็นนักปราชญ์ที่มีชื่อเสียง สำหรับท่านแรกมีความสนใจเป็นพิเศษในเรื่องความยุติธรรมในการลงโทษ และสถาบันที่ดำเนินการลงโทษ มีความเห็นว่าควรเลิกใช้การลงโทษโดยวิธีการโหดร้ายทารุณ และควรพิจารณาโทษด้วยความยุติธรรม โดยตระหนักถึงการป้องกันอาชญากรรมใหม่มากกว่าการลงโทษ เขาจึงได้เขียนหนังสือขึ้นเล่มหนึ่งพิมพ์ออกเผยแพร่เมื่อปี ค.ศ. 1764 (พ.ศ. 2307) ชื่อ อาชญากรรมกับการลงโทษ¹ (Essay on Crimes and Punishment) เป็นภาษาอิตาเลียน ซึ่งเป็นที่นิยมกันมากและทำความสนใจให้แก่วงการยุติธรรม และนักศึกษาคณะอาชญาวิทยาในสมัยนั้นเป็นอันมาก หนังสือเล่มนี้ต่อมาได้ถูกแปลออกเป็นภาษาอื่น ๆ อีกหลายภาษาเพราะเป็นความนึกคิดตามความรู้สึกของมนุษยธรรมสมัยใหม่ ถือว่าเป็นการวางรากฐานครั้งแรกของวิชาอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา เบ็คคาเรีย (Beccaria) มิใช่จะเป็นผู้วางรากฐานเป็นทฤษฎีใหม่แต่อย่างเดียว แต่ได้นำหลักวิชาเกี่ยวกับปรัชญาการเมืองในยุคนั้นมาใช้ด้วย สาเหตุที่ทำให้เบ็คคาเรีย (Beccaria) เขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้นมา ก็เพื่อจะตำหนิผู้ที่พากษาในสมัยนั้นว่ามีอำนาจมากเกินไปเป็นเหตุให้ปราศจากความยุติธรรมและผิดหลักมนุษยธรรมบ่อย ๆ และยังเขียนต่อไปอีกว่า ควรเป็นหลักเกณฑ์ในการลงโทษผู้กระทำความผิด ความเห็นที่ว่า "ทุกคนควรเท่ากันในทัศนะของกฎหมาย"² ในการที่จะลงโทษผู้กระทำความผิด ควรพิจารณาแต่กรรมที่เขาได้ประกอบไปเท่านั้นไม่ควรคำนึงถึงว่าผู้นั้นจะเป็นผู้ใด เพราะถือว่าทุกคนกระทำอะไรไปโดยมี Free Will จึงควรพิจารณาโทษให้เหมาะสมกับความผิดที่เขาได้กระทำ โดยเบ็คคาเรีย (Beccaria) ใช้คำว่า " Equal Punishment for the same Crime "³

¹ พล.ศ.ต. ช่าย เสวิกุล, อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา, หน้า 179.

² สุวิทย์ นิมนอช, เดชา สิริเจริญ และชัยภูวนต์ ปาณิกบุตร, กฎหมายอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา, หน้า 46-47.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 47.

แนวความคิดเห็นอย่างนักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา จึงได้เริ่มขึ้นแต่นั้นมา ตำราเล่มนี้เป็นต้นเหตุให้นักสังคมวิทยาชาวอิตาลีคนอื่นอีกหลายคนได้ทำการค้นคว้าศึกษาวิชาอาชญาวิทยาให้กว้างขวางขึ้น เช่น กราตอรา ส์เตลลา ปอร์ตา ลาวาเตรกาล และมอเซล เป็นต้น¹

หลักการสำคัญ ๆ ซึ่งเบ็คคาเรีย (Beccaria) ได้กล่าวไว้ในหนังสือเล่มนี้ พอสรุปโดยย่อได้ดังต่อไปนี้²

1. มูลฐานของการปฏิบัติการต่าง ๆ ซึ่งเป็นหน้าที่ของสังคมนั้น มีจุดมุ่งหมายอันสำคัญที่สุด และเป็นขอบเขตแห่งความปรารถนาของทุกสังคมก็คือ การกระทำทุกวิถีทางที่จะให้เกิดความสุขมากที่สุดแก่สมาชิกส่วนใหญ่ที่สุดของสังคมนั้น
2. อาชญากรรม เป็นสิ่งที่ต้องถือว่าเป็นการประทุษร้ายต่อสังคมโดยส่วนรวมด้วยและความร้ายแรงของอาชญากรรม จะวัดได้จากผลอันก่อความเสียหายให้แก่สังคมในด้านความสงบเรียบร้อยและอื่น ๆ
3. การป้องกันอาชญากรรมมิให้เกิดขึ้น (Prevention of Crime) มีความสำคัญและมีประโยชน์ยิ่งกว่าการลงโทษผู้ประกอบอาชญากรรม และการลงโทษนั้นจะมีประโยชน์และมีเหตุผลอันสมควรก็ต่อเมื่อเราสามารถพิสูจน์หรือคาดคะเนได้ว่าการลงโทษนั้นจะเป็นการช่วยป้องกันอาชญากรรมได้ โดยให้ผู้ถูกลงโทษนั้นเข็ดหลาบและทำให้ผู้อื่นครั้นคราวมีความหวาดเกรงไม่กล้าจะกระทำความผิด และวิธีการป้องกันอาชญากรรมที่ได้ผลดีที่สุดนั้น เบ็คคาเรีย (Beccaria) ได้แนะนำว่า การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายอาญาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยการกำหนดลักษณะความผิดไว้ให้ชัดเจน และกำหนดโทษสำหรับความผิดแต่ละอย่างใหม่มีความเหมาะสมกับความผิดนั้น และเป็นโทษที่หนักพอสมควรที่จะทำให้คนทั้งหลายหวาดหวั่นไม่กล้ากระทำความผิด เมื่อปรับปรุงกฎหมายเสร็จเรียบร้อยแล้วรัฐมีหน้าที่ที่จะต้องเผยแพร่กฎหมายนั้นให้ประชาชนได้ทราบมากที่สุดว่ากระทำอย่างไร

¹ เรื่องเดียวกัน.

² พล.ต.ต. ชาย เสวิกุล, อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา, หน้า 179.

จึงจะถือว่าเป็นความผิดและถ้าทำผิดแล้วจะใคร่รับโทษอย่างไร จะให้ทนายทวนไม่กล้า
กระทำความผิด

4. กระบวนวิธีพิจารณาความอาญา แต่เดิมนั้นมักจะไม่ค่อยได้รับความยุติธรรมด้วยขอมใหม่มีการพิจารณาข้อกล่าวหากันอย่างสั้น ๆ และในการสอบสวนก็ใช้ระบบทนายโทครายต่อจำเลยเป็นอันมาก เมื่อผู้ถูกกล่าวหาถูกทรมานมากก็ทนไม่ไหวจะต้องรับสารภาพ และจำเลยไม่มีสิทธิที่จะนำพยานฝ่ายตนเข้าสืบสวนด้วย ซึ่งกรณีเช่นนี้เป็นการพิจารณาที่ขาดความยุติธรรม เบ็คคาเรีย (Beccaria) เห็นว่าควรจะล้มเลิกเสียทั้งหมด และเปลี่ยนเป็นการฟ้องร้องกล่าวหาโดยเปิดเผยเพื่อจำเลยจะได้ทราบว่า ใครได้รับความเสียหายจากการกระทำของเขา และให้จำเลยมีสิทธิในการต่อสู้เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ของตนอย่างเต็มที่โดยอนุญาตให้จำเลยนำพยานหลักฐานเข้ามาสืบสวนเพื่อแสดงการต่อสู้ทางคดีได้ด้วย

5. ความมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดในการลงโทษ ก็เพื่อที่จะให้ประชาชนทั้งหลายเกิดความหวาดทวนด้วย ไม่กล้าที่จะประกอบอาชญากรรมเพราะเกรงว่าตนจะถูกจับได้และได้รับโทษ วัตถุประสงค์ในการลงโทษต้องมีใช่เป็นการแก้แค้น เพราะการแก้แค้นนั้นมักจะกระทำกันเกินเลยไป และไม่เกิดประโยชน์ในด้านการป้องกันอาชญากรรมแต่ประการใด ลักษณะหรือประเภทควรที่จะวางกำหนดในอัตราตายตัวสำหรับความผิดแต่ละอย่างและการพิจารณาพิพากษาความผิดตลอดจนการลงโทษจะต้องรีบกระทำโดยเร็ว อย่าปล่อยให้เนิ่นนานออกไปเพราะจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ลี้มเลือนไป แม้จะถูกลงโทษก็ไม่มีผลในการป้องกันอาชญากรรมแต่อย่างใด โทษที่จะลงแก่ผู้กระทำผิดก็ควรจะมี ความรุนแรงให้เหมาะสมกับความผิด ซึ่งคำนวณดูจากความเสียหายที่สังคมได้รับจากอาชญากรรมเช่นนั้น

6. โทษจำคุก เป็นโทษที่สมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะนำมาใช้เพราะยังแสดงถึงมนุษยธรรมอยู่บ้าง แต่ควรปรับปรุงวิธีการให้เหมาะสม เช่น อาคาร สถานที่ต้องสะอาดถูกต้องตามหลักวิชาการตลอดจนการคุมขังนักโทษควรแยกประเภทนักโทษออก เช่น อายุ เพศ ความรุนแรงของการกระทำผิดไม่คุมขังปนกัน เพราะจะทำให้

ไม่สามารถควบคุม หรือปรับปรุงแก้ไขตัวนักโทษได้

อีกคนหนึ่งที่มีแนวความคิดคล้ายคลึงกันกับเบ็คคาเรีย (Beccaria) คือ เจริม เบ็นธัม (Jeremy Bentham) เป็นชาวอังกฤษที่มีความคิดเห็นว่าโทษสำหรับการกระทำผิด หรือการประกอบอาชญากรรมนั้น กฎหมายควรจะได้กำหนดไว้ใหญ่ที่กระทำผิดต้องได้รับความทุกข์ทรมานอย่างสาสม หรือมากยิ่งขึ้นกว่าความพอใจที่ผู้เสียหายได้รับผลจากการกระทำผิดของอาชญากร ซึ่งจะทำให้ประชาชนโดยทั่วไปเกิดความหวาดหวั่น และไม่กล้าที่จะประกอบอาชญากรรมขึ้นอีก ซึ่งควรที่จะเป็นหลักการที่ดีที่สุด แต่อย่างไรก็ตามเบ็นธัม (Bentham) ไม่เห็นด้วยกับการที่มีการลงโทษผู้กระทำผิดทารุณโหดร้ายเกินสมควร หรือการลงโทษโดยไม่มีเหตุผลและไฉ่มีความคิดเห็นต่อไปอีกว่า กฎหมายควรที่จะกำหนดโทษให้เหมาะสมกับการกระทำผิด (Punishment to fit the Crime) และกำหนดลักษณะโทษไว้มากมาย ๑ อย่าง โทษอย่างเดียวกันจะใช้ให้เหมาะสมกับการกระทำผิดทุกอย่างเป็นไปได้ ถ้าหากกำหนดโทษไว้มากมาย ๑ อย่าง ศาลยุติธรรมก็สามารถที่จะเลือกโทษที่เหมาะสมลงโทษผู้กระทำผิดได้

ทฤษฎีหรือแนวความคิดของเบ็คคาเรีย (Beccaria) และเบ็นธัม (Bentham) ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญของสำนัก Classical School of Penology มีผู้นิยมเรียกว่าทฤษฎี Free Will¹ คือทฤษฎีนี้ถือว่าทุกคนมีเสรีภาพที่จะเลือกตามใจปรารถนาว่าจะกระทำความผิด หรือประกอบอาชญากรรมหรือไม่ ซึ่งกฎหมายได้วางโทษไว้แล้วสำหรับความผิดที่จะกระทำลงไป ถ้ามีความเห็นว่า กระทำผิดแล้วคุ้มกับการลงโทษที่ทำไปได้ ถ้าเห็นว่ากระทำผิดแล้วมีโทษรุนแรงจึงไม่กระทำก็เป็นการป้องกันอาชญากรรมอีกทางหนึ่ง ซึ่งทุกคนมีอิสระหรือเสรีภาพที่จะทำได้

แต่อย่างไรก็ตามทฤษฎี Free Will นี้มิใช่ว่าจะเป็นทฤษฎีที่ดีเกินไปเสียทุกด้าน ถ้าจะพิจารณาถี่ถ้วนถี่ลึกซึ้งแล้วจะทราบได้ว่า ทฤษฎีนี้ยังมีข้อบกพร่องอยู่หลายประการ เช่น การที่ทฤษฎีนี้วางหลักไปว่า ต้องกำหนดโทษให้เหมาะสมกับความผิดนั้น เป็นสิ่งที่ไม่สามารถทำได้ ถ้าเราไม่มองปัญหาในด้านข้อเท็จจริง กล่าวคือ เป็น

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 182.

ทฤษฎีที่มีแนวคิดเกิดจากภาพจินตนาการมิใช่เกิดจากการทดลองค้นคว้า เพียงแต่นึกขึ้นมา ในห้วงความคิดแล้วคิดว่าอะไรถูก อะไรผิด ก็สรุปวางหลักลงไปเลย เช่นนี้โดยลืมนึก ให้ความจริงไปข้อหนึ่งที่ว่า คนเราเกิดมาบนโลกจะมีสิ่งที่เท่าเทียมกันก็หาไม่ สมอง สติปัญญา ความคิดความอ่านแม้กระทั่งการกระทำ การกระทำที่อยู่ในสภาพบังคับ บุคคลที่เขาวัวย จะมีความคิดไม่เหมือนผู้ใหญ่หรือผู้ชรา ซึ่งไม่มีความเท่าเทียมกัน แต่ทฤษฎีนี้โหดวางกฎ ภายตัวไปเลยว่กำหนดโทษให้เหมาะสมกับความผิด ฉะนั้น คนวิกลจริต กับบุคคลธรรมดา หรือผู้ร้ายที่กระทำผิดมาแล้วอย่างโชกโชน ก็ถูกลงโทษในประเภทเดียวกันเสมอซึ่งจะเห็น ว่า ไม่เป็นธรรมอย่างแน่นอนโดยไม่คำนึงถึงตัวผู้กระทำผิดเลย มุ่งหวังแต่ในด้านความผิด อย่างเดียว จากจุดก่อนนี้ ทฤษฎี Free Will ของสำนัก Classical จึงถูกคัดค้าน เป็นอย่างมาก และเริ่มเสื่อมความนิยมลงไป ต่อมานักอาชญาวิทยา ได้เปลี่ยนแนวความคิดใหม่โดยไม่เห็นด้วยกับทฤษฎีที่ว่า "กำหนดโทษให้เหมาะสมกับความผิด" มานิยมความคิดใหม่ที่ว่า "กำหนดโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำผิด" (Punishment to fit the Criminal)

นักอาชญาวิทยาผู้หนึ่งชื่อ อังริโก เฟอร์รี (Enrico Ferri) มีความเห็นว่าทฤษฎี Free Will ของสำนัก Classical นั้นไม่ถูกต้องนัก จึงร่วมกับ โรสซี (Rossi) การ์แรนด์ (Garrand) และโจลี (Joly)¹ สร้างสำนักที่เรียกว่า " Neo-Classical School" โดยการนำเอาเค้าโครงมาจาก สำนัก Classical ซึ่งยอมรับว่าแนวความคิดของสำนักกริเริ่มโดยทั่ว ๆ ไปถูกต้อง คืออยู่ แต่ก็ควรจะมีข้อยกเว้นและเพิ่มเติมบางประการ ให้เด็กและคนวิกลจริตอยู่ในลักษณะของการบรรเทาโทษด้วย² แนวความคิดในการลงโทษถูกเปลี่ยนแปลงไปจากแนวของ เบ็คคาเรีย (Beccaria) เพราะสำนัก Neo - Classical มีความเห็นว่าสำนัก Classical มีความเคร่งครัดมากเกินไป มีคนบางจำพวกที่หาได้มี เสรีภาพเต็มที่ไม่ว่า เช่น ในกรณีผู้กระทำผิดเป็นคนวิกลจริตหรือเด็กที่มีอายุอ่อนวัย เมื่อกระทำความผิดควรได้รับการผ่อนผันหรือยกเว้นในการลงโทษบ้าง จะให้ลงโทษเต็มที่ เหมือนผู้ที่มิจิตปกติหาได้ไม่และอย่างไรก็ตามทฤษฎีใหม่นี้ก็ยัง ไม่มีความยุติธรรมอยู่ เช่น

¹ สุวิทย์ นิมน้อย, เดชา ศิริเจริญ และอัญญาภัค ปาณิกบุตร, กฎหมายอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา, หน้า 47.

² เรื่องเดียวกัน.

เดิมด้วยเหตุผลที่ว่า การลงโทษยังไม่มื่ออะไรเป็นมาตรฐาน หรือกฎเกณฑ์แน่นอนลงไป

ฉะนั้น ในสมัยต่อมาได้มีชาวอิตาลีคนหนึ่งชื่อเซซาเร ลอมโบโรโซ (Cesare Lombroso) ได้ศึกษาในวิชาแพทย์ และเข้ารับราชการเป็นแพทย์อยู่ในกองทัพกิตาลี ท่านผู้นี้ได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งวิชาอาชญาวิทยา ต่อมาได้ทำงานในโรงพยาบาลโรคจิต จึงได้ทำการค้นคว้าหาข้อแตกต่างระหว่างทหารดีกับทหารเลว และพบว่าพวกเขามักชอบกระทำผิดและหยาบคาย มักมีแนวโน้ม หรือมีอะไรแสดงถึงความถอยหลังไปสู่มนุษย์ที่ยังไม่เจริญ เมื่อได้เป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลโรคจิต จึงได้มีโอกาสศึกษาถึงลักษณะต่าง ๆ ของคนไข้โรคจิต ทำให้ทราบว่าคนที่คนวิกลจริต และอาชญากรมีลักษณะร่างกายแตกต่างกัน จึงได้แต่งหนังสือเล่มหนึ่งชื่อ The Human Offender เป็นหนังสือที่มีชื่อเสียงมาก และเป็นเจ้าของทฤษฎีที่ชื่อว่า "อาชญากรโดยกำเนิด" ลอมโบโรโซ (Lombroso) มีแนวความคิดเหมือนกับชาวอิตาลีคนอื่นอีก 2 คนคือ ราฟาเอลเล การาฟาโล (Raffaele Carafalo) และอังริโค เฟอร์รี (Enrico Ferri) ซึ่งหันเหจากแนวความคิดของสำนัก Classical และ Neo-Classical ที่เชื่อถือในทฤษฎี Free Will มาสนใจและเชื่อว่าการที่มนุษย์เรากระทำความผิดนั้นเกิดจากสาเหตุธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งสาเหตุหรือปัจจัยทางชีววิทยา (Biological Factor) แนวความคิดนี้เกิดจากการพิจารณาสังเกตและศึกษาถึงความจริงมากกว่า จึงเรียกสำนักนี้ว่า Positive School โดยคัดค้านทฤษฎี Free Will ออูหลายประการ เช่น

1. ไม่เห็นด้วยกับการลงโทษผู้กระทำผิดให้สมกับความผิดที่เขากระทำลงไป

2. เรื่องการลงโทษผู้กระทำผิดเพื่อจะทำให้คนอื่นเกิดความหวั่นเกรงหรือหวาดกลัวไม่กล้ากระทำความผิด สำนัก Positive School ก็ไม่เห็นด้วยโดยให้เหตุผลว่า บางคนไม่อาจมีความรู้สึกผิดชอบได้อย่างสมบูรณ์ หรือบางคนปกติแต่เมื่อ

ไตรตรองคำนวณดูแล้วไม่หว่าดกลัวการลงโทษที่ยังมีเป็นจำนวนมาก ทำให้อาชญากร
ยังคงมีอยู่ต่อไป

3. การปรับปรุงแก้ไขความประพฤติของผู้กระทำผิด ความคิดนี้
เห็นว่าควรที่จะเลือกเฉพาะบางคนเท่านั้น เพราะคนเรามีร่างกายจิตใจไม่เหมือน
กัน จะมีบางคนเท่านั้นที่สามารถแก้ไขได้ ส่วนคนที่ไม่สามารถดัดนิสัยได้ก็จะทำให้
สูญเสียเวลาเปล่าประโยชน์

นอกจากนี้ ลอมโบโรโซ (Lombroso) ได้เสนอแนวคิดที่สำคัญ
ไว้อีกหนึ่งว่า¹ โดยที่อาชญากรในทัศนะของเขามีอยู่หลายประเภท แต่ละประเภท
ก็มีความแตกต่างกันมาก ฉะนั้นการลงโทษอาชญากรแต่ละประเภทจึงไม่ควรใช้วิธี
เดียวกัน ถึงแม้ว่าจะได้กระทำผิดอย่างเดียวกันก็ตาม ซึ่งแนวความคิดนี้นับว่าเป็น
ความก้าวหน้าอีกด้านหนึ่งของอาชญาวิทยา ส่วนการาฟาโล (Garafalo) มี
ความเห็นต่อไปอีกว่า มนุษย์ที่เกิดมาอาจจะมี ความบกพร่องทั้งทางร่างกายและจิตใจ
ทางร่างกายสามารถมองเห็นจากสภาพภายนอก ส่วนทางด้านจิตใจถ้าบกพร่องจะมี
ความรู้สึกผิดชอบ หรือสำนึกในบาปบุญคุณโทษน้อยกว่าปกติ และสามารถที่จะถ่ายทอด
กันทางกรรมพันธุ์ได้โดยเน้นในเรื่องโทษที่จะลงก็ควรจะแตกต่างกันให้เหมาะสมกับ
ประเภทของอาชญากร ซึ่งอาจจะประหารชีวิต จำคุก ปรับ หรือเนรเทศก็ได้ สำหรับ
เฟอร์รี (Ferri) เขามีแนวความคิดเห็นพ้องด้วยกับทฤษฎีของลอมโบโรโซ
(Lombroso) เป็นส่วนใหญ่ แต่ก็มีความเห็นเพิ่มเติมต่อไปอีกว่า² ควรจะให้
ผู้เชี่ยวชาญด้านมนุษยวิทยา อันเดียวกับอาชญากรรม (Experts in Criminal
Anthropology) ไปประจำศาลเพื่อที่จะวินิจฉัยว่า อาชญากรแต่ละคนนั้นจัดอยู่
ในประเภทใด เพื่อจะได้วางวิธีลงโทษให้เหมาะสมกับอาชญากรประเภทนั้น

¹ พล.ต.ต. ช่าง เสวีกุล, อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา, หน้า 187.

² เรื่องเดียวกัน.

แต่อย่างไรก็ดี ทฤษฎีของสำนัก Positive นี้แม้จะมีความสมบูรณ์ และมีผู้นิยมมากก็ตามก็ยังมิผู้คัดค้านโดยสรุปขอบปรองใดดังนี้

1. การที่สำนักนี้ให้ความเห็นว่า การวางวิธีการลงโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำผิด ไม่ใช่ให้เหมาะสมกับความผิดก็ตาม ก็หมายถึงเพียงแต่ว่าโทษโดยเหมาะสมกับประเภทของอาชญากร ซึ่งถูกแบ่งโดยสำนักนี้ออกเป็นเพียงไม่กี่ประเภท ไม่ใช่วางวิธีการลงโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำผิดเป็นราย ๆ ไป

2. ทฤษฎีนี้เชื่อสาเหตุที่ว่า ลักษณะของร่างกายและจิตใจบกพร่อง ถ่ายทอดมาทางกรรมพันธุ์ และเป็นสาเหตุโดยตรงที่ทำให้คนเราประกอบอาชญากรรมนั้นเป็นการไม่ถูกต้อง

3. ในการแยกประเภทอาชญากรออกเป็นประเภทต่าง ๆ โดยเห็นว่าอาชญากรประกอบอาชญากรรมอย่างหนึ่ง ก็เพราะมีสาเหตุอย่างเดียวกันก็ไม่ถูกต้อง

4. ทฤษฎีแยกประเภทคนออกเป็นคนดีและคนเลว โดยใช้คุณลักษณะทางร่างกายและจิตใจเป็นเครื่องวัด ซึ่งเป็นการไม่ถูกต้อง โดยถูกคัดค้านด้วยว่าจะทราบอย่างไรว่าใครเป็นคนดี ใครเป็นอาชญากร คนที่อยู่ในคุกมิได้หมายความว่า จะเป็นผู้ที่กระทำผิดเสมอไป อาจจะถูกลั่นแกล้งก็ได้ หรือไม่มีทางต่อสู้จึงถูกจำคุก และคนที่อยู่นอกคุกก็มีได้หมายความว่า เขาจะเป็นคนดีเสมอไป อาจจะมีอิทธิพลคุ้มครองผู้กระทำผิดก็ได้

5. ฝ่ายคัดค้านให้ความเห็นว่าสำนักนี้ยังไม่เข้าใจในเรื่องอาชญากรรม ก็ถือว่าอาชญากรรมก็เป็นสิ่งหนึ่งในการดำเนินชีวิตของมนุษย์เรา สาเหตุที่ทำให้เกิดอาชญากรรม มิใช่แต่ความบกพร่องทางชีววิทยาของมนุษย์เท่านั้น หากอาจเกิดจากปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่ทำปฏิกริยาคิดต่อกันเป็นเวลานาน หรือปัจจัยอื่น ๆ ก็อาจมีส่วนทำให้คนเราประกอบอาชญากรรมขึ้น

เนื่องจากทฤษฎีของสำนัก Positive มีข้อบกพร่องต่าง ๆ ตามที่ผู้คัดค้านมาแล้ว แนวความคิดทางด้านอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา จึงได้หันมาสู่ความสนใจในทฤษฎีอื่น ๆ ที่ก้าวหน้ากว่า และในยุคต่อมาก็มีผู้คนควาหาสาเหตุแห่งอาชญากรรมกันมากขึ้น ได้เสนอแนะตลอดจนได้มีการทดลองโดยวิธีการต่าง ๆ ในการลงโทษผู้กระทำผิด เพื่อให้มีมนุษยธรรมมากขึ้น จะได้แก้ไขจิตใจและความประพฤติของผู้กระทำผิดให้กลับตัวเป็นคนดีต่อไป แต่อย่างไรก็ดีแม้ว่าแนวความคิดทางด้านอาชญาวิทยาจะก้าวหน้าแตกแขนงออกไปหลายด้านหลายสาขา นักอาชญาวิทยาสมัยก่อน ก็ยังมีแนวความคิดในด้านเดียว คือ ด้านที่ตนเชี่ยวชาญเท่านั้นโดยมิได้คำนึงถึงสาเหตุด้านอื่น ๆ เลย เช่น คนที่เป็นแพทย์ก็อ้างว่าเป็นความผิดปกติในทางชีววิทยา และสรีรวิทยาทั้งกรรมพันธุ์เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดอาชญากรรม จิตแพทย์ก็อ้างว่าความผิดปกติทางจิตใจตลอดจนระบบประสาท เป็นสาเหตุสำคัญของอาชญากรรม นักสังคมวิทยาก็อ้างว่าการคบคาสมาคมกับคนเลวทำให้คนเรากลายเป็นอาชญากร เป็นต้น ซึ่งแต่ละคนก็มีความรู้ความเชี่ยวชาญไปในทางของตน และได้ทำการพิจารณาศึกษากันเฉพาะในสาขาของตนเท่านั้น ไม่คำนึงถึงด้านอื่น ๆ เลย จนมาถึงในสมัยปัจจุบันนี้ความคิดในแนวทางด้านอาชญาวิทยาได้ก้าวหน้าไปมาก และผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาก็ได้มีโอกาสช่วยเหลือและร่วมมือกันพิจารณาดังสาเหตุศึกษาถึงเหตุผลต่าง ๆ จากข้อมูลที่เก็บได้จากความจริง จึงได้พบว่าสาเหตุของอาชญากรรมนี้มีใช้มีเพียงสาเหตุเดียว แต่มีสาเหตุหลายอย่างที่กระทำปฏิริยาต่อกันทั้งรวมกันและต่อต้านกันอยู่ในตัว (Multiple factors and Their effects upon one another) และการป้องกันก็ต้องกระทำโดยกำจัดอิทธิพลที่ไม่ดี และส่งเสริมอิทธิพลที่ดี ส่วนการแก้ไขก็ไม่ควรเน้นหนักในด้าน การลงโทษ แต่ควรคำนึงถึงการอบรมสั่งสอนให้ผู้กระทำผิดได้เกิดความคิดรู้สึกผิดชอบ และให้รู้จักปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมได้ ตลอดจนถึงการแยกประเภทนักโทษในที่คุมขัง การรอกการลงโทษการคุมประพฤติ และการพักการลงโทษ ทั้งนี้เพื่อที่จะให้บรรลุถึงเป้าหมายที่จะให้การบำบัดแก่ผู้กระทำผิดเป็นรายคนใหม่มากที่สุด

ทฤษฎีต่าง ๆ มีอยู่ 3 ทฤษฎี แต่เป็นแนวความคิดและทฤษฎีในแง่ของ
อาชญากรโดยทั่ว ๆ ไป กล่าวคือ ครอบคลุมไปถึงความผิดทุกประเภท ตั้งแต่ความผิดที่มี
โทษออกจากรัจไปจนถึงความผิดที่มีโทษสถานเบา แต่แนวความคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ทาง
ด้านอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาเกี่ยวกับการกระทำผิดของผู้ติดยาเสพติด มีแนวความ
คิดหรือทฤษฎีอยู่น้อยมากแทบว่าจะไม่มีใครเสนอแนวความคิดไว้อย่างไรเลย ผู้เสพยาติดถือว่าเป็น
ผู้ที่กระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายทางอาญา แต่หาไม่มีผู้เสียหาย ผู้เสพยาเองจะต้องมีความ
ผิดตามกฎหมายบ้านเมือง และในขณะที่เขากำลังเสพยาเขาก็เป็นผู้เสียหายด้วย เนื่องจากได้รับ
อิทธิพลของยาเสพติดไปทำลายร่างกายจึงเป็นผู้เสียหายในแง่หนึ่ง เมื่อพิจารณาถึงแนวความ
คิดของสำนัก Classical เกี่ยวกับการกระทำผิดของอาชญากรแล้ว จะเห็นว่าการ
ลงโทษให้เหมาะสมกับการกระทำผิดเกี่ยวกับการกระทำผิดของผู้เสพยาติด ยังไม่เหมาะสม
เท่าที่ควร ด้วยแนวความคิดนี้มีหลักการที่ว่า การลงโทษให้เหมาะสมกับการกระทำผิดโดย
ไม่ได้คำนึงถึงสิ่งอื่นประกอบเลย คงมุ่งหวังที่จะลงโทษผู้กระทำผิดให้เหมือนกันทั้งหมด
ไม่ได้มองถึงสภาพที่แท้จริงว่าผู้กระทำผิดแต่ละคนมีพื้นฐานเป็นไร ผู้ที่เสพยาเสพติดนี้มี
ความผิดอยู่ 2 ประการ กล่าวคือ ในเริ่มแรกเมื่อเสพยาเสพติดเขาไปก็ถือว่าเป็นผู้ที่
กระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติดแล้ว และถ้าต่อมาได้ไปกระทำความผิด
ขึ้นอีกในฐานะอื่น ก็เป็นการกระทำผิดที่อาศัยสาเหตุมาจากการที่ตนได้เสพยาเสพติด
เข้าไป แนวความคิดของสำนัก Classical ถ้าหากนำมาใช้กับผู้ที่ได้เสพยา
เสพติดเขาไปแล้วถือว่าเป็นการผิดตามกฎหมายยาเสพติดก็สมควรอยู่ เพราะประชาชน
ทั่วไปจะคาดหวังว่าวันไม่กล้าที่จะมาทำการเสพยา ทำให้ลดผลเมืองที่ติดยาเสพติด
ลงได้มาก แต่ถ้าหากจะนำทฤษฎีนี้มาใช้เมื่อผู้เสพยาติดอาศัยการเสพยาเสพติดเพื่อนำ
ไปสู่การประกอบอาชญากรรมอย่างอื่นทฤษฎีนี้ก็ยังไม่เหมาะสมเท่าใด เพราะใน
ขณะที่ผู้เสพยาติดได้ไปประกอบอาชญากรรมอย่างอื่น อาจเป็นในขณะที่ผู้เสพยาติดไม่
สามารถที่จะมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีก็ได้ เนื่องจากอิทธิพลของยาเสพติด คล้ายกับผู้
เมาสุราที่รับโทษทางอาญา ผู้เสพยาติดที่ไปประกอบอาชญากรรมอย่างอื่นนั้นจะต้องพิสูจน์

ให้ไว้ว่าคนใดเสียยานั้นโดยไม่รู้ หรือถูกบังคับให้เสียก็อาจจะได้รับโทษน้อยลงก็ได้
ฉะนั้นไปลงโทษเขาเต็มอัตราโทษโดยไม่มีข้อยกเว้นเลยก็ไม่เป็นการถูกต้องและ
เหมาะสม ส่วนสำนัก Neo-Classical ซึ่งถือแนวความคิดที่ว่าโทษ
ผู้กระทำผิดเหมาะสมกับการกระทำของความผิด แต่มีข้อยกเว้นบ้าง เช่น ในกรณี
คนวิกลจริต ผู้เยาว์ เป็นต้น ซึ่งเป็นการผ่อนคลายนความเข้มงวดลง โดยคำนึงถึง
สิ่งอื่นมาประกอบด้วยดังนั้นฉันนำแนวความคิดนี้มาปรับเข้ากับผู้เสพติดแล้ว การที่
จะลงโทษผู้เสพติดไม่ว่าจะเป็นการลงโทษในแง่ที่ผู้เสพติดมีความผิดตามกฎหมาย
ยาเสพติด หรือมีความผิดที่ไปกระทำความผิดตามกฎหมายอาญา เมื่จะลงโทษ
โดยไม่มี การผ่อนคลายนเลย ในแง่ที่อาจจะทำให้เกิดความหวาดหวั่นคนอื่นเห็นแล้ว
ไม่กล้าจะกระทำความผิด แต่ในส่วนตัวของผู้เสพติดแล้วจะถูกทารุณโหดร้ายจน
เกินไป ฉะนั้น จึงต้องดูสภาพความเป็นจริง หรือสภาพแวดล้อมของผู้เสพติดด้วยว่า
มีสาเหตุอะไรที่ทำให้มีการเสพติดขึ้น และมีผลไปถึงการกระทำผิดในความผิดฐาน
อื่นอีกด้วย และสำนักแนวความคิดสุดท้ายก็คือ สำนัก Positive มีหลักการที่ว่า
การลงโทษผู้กระทำผิดต้องลงให้เหมาะสมกับผู้กระทำผิดมิใช่ลงโทษเพื่อให้เหมาะ
สมกับการกระทำผิด แนวความคิดหรือทฤษฎีนี้ในคานผู้เสพติดจะมีการลงโทษผู้เสพติด
ก็ต้องคำนึงถึงร่างกายและจิตใจของผู้เสพติดด้วยว่าเป็นเช่นไร เพราะเป็นที่ทราบ
มาแล้วในตอนต้นว่าร่างกายและจิตใจของคนเรานี้ ถ้าบกพร่องแล้วอาจเป็นสาเหตุที่
ทำให้ก่อให้เกิดอาชญากรรมได้ แต่อย่างไรก็ตามทฤษฎีนี้ก็มองผลแต่เพียงด้านเดียวใน
แง่ของสรีรวิทยา ร่างกายและจิตใจของผู้เสพติดเท่านั้น และปรากฏว่าผู้เสพติด
ส่วนมากที่มีสาเหตุทำให้เกิดยาเสพติด หรือไปกระทำความผิดในความผิดฐานอื่น
ความบกพร่องทางกายและจิตใจมีผลไม่มากนัก สาเหตุที่ทำให้ผู้เสพติดประกอบ
อาชญากรรมมากก็คงได้แก่ สภาพสิ่งแวดล้อม แต่ก็มีไ้หมายความว่าความบกพร่อง
ของร่างกายและจิตใจของผู้เสพติดจะไม่ผลทำให้ผู้เสพติดกระทำความผิดเสียเลย
อาจมีผลบางเหมือนกัน

ฉะนั้น ในปัจจุบันแนวความคิดและทฤษฎีทางด้านอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ได้เปลี่ยนแปลงไปจากแนวเดิมมาก การที่จะนำแนวความคิดเพียงด้านเดียวมาใช้กับการกระทำความผิดของผู้เสพติดก็คงจะไม่ได้ จะถือแนวความคิด การลงโทษให้เหมาะสมกับการกระทำผิด หรือมีการผ่อนคลายนอกเหนือไปจากคลอบประภท หรือจะใช้แนวความคิดของสำนัก Positive ถือการกำหนดโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำผิดแต่เพียงอย่างหนึ่งอย่างเดียวก็คงจะไม่ได้ กล่าวคือ ไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาเกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้เสพติดได้ เพราะในปัจจุบันแนวโน้มที่จะให้ไปสู่จุดมุ่งหมายของการลงโทษนั้น เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เสพติดกลับตนเป็นคนดีให้หายขาดจากการติดยาเสพติดโดยสิ้นเชิง ตลอดจนการแก้ไขปรับปรุง ให้ผู้เสพติดเป็นพลเมืองดีของสังคมต่อไป จึงได้เกิดแนวความคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ทางด้านการกระทำความผิดของผู้เสพติด ให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ พิจารณาศึกษาถึงวิชาการแต่ละสาขาเพื่อนำมาประกอบกัน เช่น สาขาชีววิทยา สาขาจิตวิทยา สาขาสังคมวิทยา และสาขาอื่น ๆ อีก ดังนั้น จึงสรุปแนวความคิดและทฤษฎีทางด้านอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา เกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้เสพติดไว้ว่า ทิศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้จากพื้นฐานแนวความคิดของสำนัก Classical, Neo - Classical และสำนัก Positive แต่ละสำนักก็นำแนวความคิดของตนมาใช้กับการกระทำความผิดของอาชญากรเพียงด้านเดียวจึงไม่บรรลุผลและมีข้อบกพร่องจึงไม่สามารถที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับสังคมได้ ต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้ จึงได้มีการปรับปรุงแนวความคิดและทฤษฎี ตลอดจนความเห็นใหม่ ๆ โดยการพัฒนากันวิชาการมาเรื่อย ๆ จนมีความรู้สึกว่าการที่จะใช้แนวความคิดแต่เพียงด้านเดียวเกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้เสพติดนั้น คงไม่ได้ประโยชน์บรรลผลอะไรขึ้นมา ผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาจึงได้หันหน้ามาร่วมมือกันหามาตรการใหม่ ๆ โดยใช้วิธีผสมผสานระหว่างแนวความคิดและทฤษฎีทั้งสามที่กล่าวมาแล้ว โดยมุ่งที่จะค้นหามาตรการที่ดีมาใช้กับผู้เสพติด

3.1 ความรับผิดทางอาญาของผู้ศึกษาเสพติด

3.1.1 อายุ

3.1.2 เพศ

3.1.3 การศึกษา

3.1.4 อาชีพ

ความรับผิดทางอาญา ได้แก่การที่ผู้กระทำความผิดกฎหมายจะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ทั้งนี้เพราะการกระทำความผิดนั้นเป็นการกระทำโดยเจตนา และผู้กระทำเล็งเห็นผลของการกระทำซึ่งการกระทำนั้นกฎหมายได้อนุญาตไว้เป็นข้อห้าม ถือว่ามีความผิด และผู้กระทำผิดจะต้องได้รับโทษ ดังนั้นความรับผิดทางอาญาของผู้เสพติด นอกจากผู้เสพจะมีความผิดฐานเสพยาเสพติดตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 หรือ พ.ร.บ. ผิ่น พ.ศ. 2472 หรือ พ.ร.บ.วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 แล้วยังอาจจะตกอยู่ภายใต้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญานี้ด้วย ซึ่งความผิดเกี่ยวกับอาญานั้นมีความผิดโดยตรงตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ยังมีความผิดอาญาตามกฎหมายอื่นอีก เช่น กฎหมายศุลกากร กฎหมายยาเสพติด เป็นต้น ถ้าผู้ใดละเมิดก็ถือว่าเป็นความผิดทางอาญาเหมือนกัน สำหรับในประมวลกฎหมายอาญานั้นมีมาตราที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดดังต่อไปนี้

1. มาตรา 49 "ในกรณีที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุก หรือพิพากษาว่ามีความผิด แตรอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษบุคคลใด ถ้าศาลเห็นว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเสพยาสุราเป็นอาชญา หรือการเป็นผู้ศึกษาเสพติดให้โทษ ศาลจะกำหนดในคำพิพากษาว่าบุคคลนั้นจะต้องไม่เสพยาสุรายาเสพติดให้โทษอย่างหนึ่งอย่างใด หรือทั้งสองอย่าง ภายในระยะเวลาไม่เกินสองปี นับแต่วันพ้นโทษ หรือวันปล่อยตัว เพราะรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษก็ได้"

ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวในวรรคแรกไม่ปฏิบัติตามที่ศาลกำหนด ศาลจะสั่งให้ส่งไปคุมตัวไว้ในสถานพยาบาลเป็นเวลาไม่เกินสองปีก็ได้"

2. มาตรา 195 "ผู้ใดหลบหนีจากสถานพยาบาล ซึ่งศาลสั่งให้คุมตัวไว้ตามความในมาตรา 49 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

3. มาตรา 66 "ความมีนเมาเพราะเสพสุราหรือสิ่งเมาอย่างอื่นจะยกขึ้นเป็นข้อแก้ตัวตามมาตรา 65 ไม่ได้ เว้นแต่ความมีนเอนั้นจะได้เกิดโดยผู้เสพไม่รู้ว่สิ่งนั้นจะทำให้มีนเมา หรือได้เสพโดยถูกขืนใจให้เสพและได้กระทำความผิดในขณะที่ไม่สามารถรู้สึกชอบ หรือไม่สามารถบังคับตนเองได้ ผู้กระทำความผิดจึงจะไ้รับยกเว้นโทษสำหรับความผิดนั้น แต่ถ่าผู้นั้นยังสามารถรู้สึกชอบอยู่บ้าง หรือยังสามารถบังคับตนเองได้บ้าง ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้"

1. มาตรา 49 แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้กล่าวถึงผู้เสพติดไว้ในกรณีที่ว่า ถ้าหากศาลได้พิพากษาลงโทษจำคุก หรือพิพากษาว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษไว้สำหรับความผิดฐานต่าง ๆ ในประมวลกฎหมายอาญา ถ้าความผิดที่ผู้เสพติดกระทำลงไปเกี่ยวเนื่องกับการเป็นผู้ติดยาเสพติด ศาลมีอำนาจที่จะกำหนดไว้ในคำพิพากษาให้บุคคลนั้นจะต้องไม่เสพยาเสพติดภายในระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี นับแต่วันพ้นโทษหรือวันปล่อยตัวเพราะรอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษ หมายความว่าศาลจะสั่งระยะเวลาเท่าใดก็ได้แต่กำหนดไม่เกิน 2 ปี นับแต่วันเวลาที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งในการนี้ถ้าหากผู้เสพติดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา ศาลอาจสั่งให้ส่งตัวไปคุมไว้ในสถานพยาบาลเป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี ก็ได้

2. มาตรา 195 เป็นความผิดต่อเนื่องมาจากมาตรา 49 ซึ่งถ้าหากศาลได้สั่งให้ผู้เสพติดอยู่ในสถานพยาบาลแล้ว ผู้เสพติดหลบหนีจากสถานพยาบาลที่ศาลสั่งให้คุมตัวไว้จะต้องถูกระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำหรับข้อ 1 และข้อ 2 เป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัยและเป็นความผิดที่ผู้เสพติดจะต้องได้รับผลจากประมวลกฎหมายอาญาโดยตรง ซึ่งในการนี้จะเห็นได้ว่ากฎหมายอาญาก็ได้คำนึงถึงผู้เสพติดเหมือนกัน แต่เป็นการคำนึงถึงหลังจากพิพากษาไปแล้ว ฉะนั้นผู้เสพติดเมื่อไปกระทำความผิดอาญารูปอื่น ๆ จึงไม่อาจจะอ้างได้ว่า ตนได้เสพยาเสพติดมาเหมือนบุคคลวิกลจริตตามมาตรา 65 และผู้เสพสุรามาตรา 66 (ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป) ผู้เสพติดจะนำผลของการเสพยาเสพติดมาอ้างเพื่อให้ศาลบรรเทาโทษทางคดีที่ตนไปกระทำความผิดมิได้ แต่อย่างไรก็ตามภายหลังจากศาลได้พิพากษาคดีความผิดแล้ว เห็นว่าผู้เสพติดกระทำความผิดอาญาเกี่ยวเนื่องมาจากที่ได้เสพยาเสพติดมาแล้ว กระทำความผิดก็สามารถใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยได้โดยชั้นแรกจะสั่งห้ามก่อน ถ้าไม่เชื่อฟังก็จะส่งคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล ถ้าไม่ปฏิบัติตามอีกคราวก็จะมีโทษทางอาญาตามมาตรา 195 ซึ่งอาจจะถูกจำคุกถึง 6 เดือน หรือ ปรับถึง 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3. มาตรา 66 หลักสำคัญที่ว่า บุคคลที่กระทำความผิดอาญาจะแก้ตัวว่าตนได้เสพสุราหรือสิ่งเมาอย่างอื่น เหมือนกับบุคคลวิกลจริตตามมาตรา 65 ไม่ได้ เว้นแต่ว่าผู้เสพไม่รู้ว่าสิ่งนั้นจะทำให้เขินเมา หรือได้เสพเพราะถูกขืนใจให้เสพ และได้กระทำความผิดในขณะที่ไม่สามารถรู้สึกผิดชอบ หรือไม่อาจที่จะบังคับตนเองได้ จึงจะได้รับการยกเว้นโทษสำหรับความผิดทางอาญาที่ได้กระทำลงไปซึ่งในการนี้พิสูจน์กันโดยยากมาก แต่ถ้าผู้นั้นถูกบังคับให้เสพ หรือเสพโดยไม่ทราบว่าเป็นของมีนเมา และยังสามารถรู้สึกผิดชอบอยู่บ้าง หรือยังสามารถบังคับตนเองได้บ้าง ศาลอาจลงโทษน้อยกว่ากฎหมายกำหนดไว้ สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ ในมาตรานี้มีคำหนึ่งที่จะต้องนำมาพิจารณาได้แก่คำว่า "หรือสิ่งเมาอย่างอื่น" ซึ่งมีความหมายกว้างโดยจะต้องมีคุณลักษณะคล้ายคลึงสุราด้วยหรือไม่ สิ่งเมาอย่างอื่น เช่น เบียร์ ไวน์ หรือสุราพื้นเมืองที่มีชื่ออย่างอื่น สิ่งเหล่านี้จึงควรมีแอลกอฮอล์ผสมอยู่มีอัตราเป็นตีกีร์ จึงไม่เป็นปัญหา ที่นำมาพิจารณาดังยาเสพติดประเภทต่าง ๆ นั้นจะอยู่ในขอบเขตความหมายของคำว่า สิ่งเมาอย่างอื่น ตามมาตรา 66 หรือไม่ ยาเสพติดมีอยู่หลายประเภท ซึ่งอาจ

จะไม่มีลักษณะเมาเหมือนสุราก็ได้ เช่น ยาจำพวกกระตุ้นประสาทเมื่อเสพเข้าไปแล้ว ทำให้ทำงานไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ไม่มีอาการเมาเหมือนสุรา และไม่มีส่วนผสมของ แอลกอฮอล์อยู่ด้วย แต่เป็นสารแอลกอฮอล์ซึ่งเป็นคนละชนิดกับแอลกอฮอล์ และอีก ประการหนึ่งสิ่งเมานี้ควรเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับด้วย เพราะสุรานั่นสังคมก็ยอมรับให้ มีอยู่ ฉะนั้นสิ่งเมออย่างอื่นก็ควรเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับไปด้วย เช่น เบียร์ เป็นต้น จึงอาจสรุปได้ว่าสิ่งเมออย่างอื่นตามมาตรา 66 นั้นมีขอบเขตไม่รวมไปถึงยาเสพติด ประเภทอื่น ๆ ฉะนั้น เมื่อยาเสพติดมีอยู่ในความหมายตามความในมาตรา 66 จะอาจเป็นข้อแก้ตัวเมื่อกระทำความผิดทางอาญาเหมือนผู้เสพสุรา หรือสิ่งเมออย่าง อื่นไม่ได้ ศาลจะต้องพิพากษาคืออย่างบุคคลธรรมดา

ผู้เสพติดเมวว่าจะมีความผิดทางอาญาตาม พ.ร.บ.ฝิ่น พ.ศ.2472 (รวม หังแก้ไขเพิ่มเติม) หรือ พ.ร.บ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 หรือ พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 แล้วแต่กรณีดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 1 แต่ประเทศไทยก็ยังมีผู้เสพติดกันมากในจำนวนผู้เสพติดนี้อาจแยกประเภทโทษหลาย ประเภท เพราะการเสพยาเสพติดจะกระจายไปตามเขตต่าง ๆ ไม่เท่ากัน โดย ทั่ว ๆ ไป บริเวณที่ติดต่อกันมากจะเป็นแหล่ง เลื่อมโทรมหรือแหล่งสลัม และนอกจาก นั้นการติดยาเสพติดยังกระจายไปตามองค์ประกอบทางด้านสังคมและเศรษฐกิจโดย เฉพาะอายุ เพศ การศึกษา สถานภาพสมรส และอาชีพ เป็นต้น¹ ซึ่งอาจกล่าวได้ ดังนี้

3.1.1 อายุ คนเรานับตั้งแต่เกิดมาจนถึงสิ้นชีวิตในช่วงชีวิตหนึ่ง นั้นย่อมมีลักษณะนิสัย และจิตใจเปลี่ยนแปลงไปตามวัย ในวัยเด็กอาจชอบความสนุก สนานไม่ต้องรับผิดชอบอะไร พอวัยรุ่นเริ่มมีความอยากรู้อยากเห็น เริ่มเรียนประสพ- การณ์ของชีวิต จวบจนถึงวัยผู้ใหญ่ต้องทำงานรับผิดชอบในหน้าที่การงาน วัฏจักรของ ชีวิต เชมชนและจะเริ่มโรยราเมื่อย่างก้าวสู่วัยชรา และถึงแก่ความตายไปในที่สุด ถ้าพิจารณาถึงวัยแต่ละวัยแล้วสามารถที่จะบอกลักษณะนิสัยของคนส่วนมากได้หมายความว่า

¹ อรรถิ์ สุวรรณบุบผา และคนอื่น ๆ , เอกสารรายงานการวิจัยเรื่อง การติดยาเสพติดให้โทษในทัศนะของระบาคติวิทยา (กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2519), หน้า 19.

ว่าในช่วงชีวิตของผู้มีอายุไล่เลี่ยกันของทุกคนย่อมมีลักษณะและนิสัยคล้ายคลึงกัน จะแตกต่างกันไปก็ไม่มากนัก เช่น ในวัยรุ่นเด็กทุกคนย่อมมีความกระตือรือร้นอยาก แสดงความนึกคิด ความเห็น คึกคะนอง อยากรู้อยากลอง มองโลกในแง่ดี เป็นต้น จะมีบางพวกเท่านั้นที่มีความเขັมข้นหรือ เจ็บจางมากหรือน้อยกว่าวัยของชีวิต ทางด้าน ของผู้เสพติดแล้ว วัยของบุคคลก็มีอิทธิพลทำให้กระทำผิดเกี่ยวกับเป็นผู้เสพติดมาก โดยสถิติแล้วบุคคลที่อยู่ในวัยสูงอายุและเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี จะมีสถิติกระทำผิด เสพยาเสพติดน้อยมาก จำนวนผู้ที่กระทำผิดมาก คือวัยรุ่น รองลงไปโดยแก่ผู้ใหญ่ที่ มีปัญหาคือในด้านส่วนตัวและครอบครัว นอกจากช่วงของวัยแล้วยังต้องคำนึงถึงกาลเวลา ประกอบด้วย กล่าวคือ ก่อนปี พ.ศ. 2502 ในสมัยที่รัฐบาลอนุญาตให้สูบบุหรี่ ปรากฏ ว่าผู้เสพฝิ่นในสมัยนั้นส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุและเป็นคนจีน จากการสัมภาษณ์คนไข้ ติดยา จำนวน 1,000 ราย ของสถานพยาบาลศูนย์การรักษาคนติดยาฝิ่นรังสิต ใน พ.ศ. 2502 ผู้ที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวนถึง 35.9 % รองลงมาอายุ ระหว่าง 51-60 ปี มีจำนวน 31.8 % และในจำนวนคนไข้ 1,000 ราย เป็นคน จีนประมาณ 75 %¹ แต่ในปัจจุบันผู้เสพติดมักจะมีอายุน้อยกว่าแต่ก่อน จากการ สำรวจผู้มารับการรักษาที่โรงพยาบาลอภัยภูรังค์ ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2519 ปรากฏว่ากลุ่มจำนวนมากอยู่ระหว่างอายุ 15-29 ปี ผู้ที่อยู่ในระหว่าง 20-24 ปี มีจำนวนถึง 31.8 % และการสำรวจกลุ่มที่มาจากกรุงเทพฯ เพื่อทำการรักษาที่สำคัญ ส่งผิดักระบอบ ปรากฏว่าผู้เสพติดส่วนมากอายุต่ำกว่า 30 ปี และจำนวนที่มากที่สุด อายุระหว่าง 15-19 ปี² ซึ่งสถิติดังกล่าวจะเห็นลักษณะเด่นของอายุผู้เสพติด ส่วน ใหญ่จะเป็นเยาวชน ซึ่งประกอบด้วยนิสิต นักศึกษา นักเรียน และประชาชนที่อยู่ใน

¹ ประยูร นรการตลุง, ประมวลความรู้เรื่องยาเสพติดให้โทษ
(กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์, 2509), หน้า 113.

² คณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามการใช้น้ำเสพติดใน
สถานศึกษา, ข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
การศาสนา, 2520), หน้า 86.

วัยรุ่นทั่ว ๆ ไป และนอกจากนี้จากการศึกษาผู้ติดยาเสพติด โดยนางพรทิพย์ จิตรธร เมื่อเดือนพฤษภาคม 2515 ในจำนวนผู้ติดยาเสพติดทั้งหมดชายล้วน 130 คน ผู้มีอายุระหว่าง 16-20 ปี ติดยาเสพติดถึง 26.15 % ซึ่งเป็นจำนวนสูงสุด และอายุ 21-25 ปี จำนวน 11.54 % ถ้าวรวมกันระหว่างบุคคลที่มีอายุ 16-25 ปี แล้วจะได้สถิติสูงถึง 37.69 %¹ ส่วนการวิจัยของ ดร.เสรีน ปุณณะหิตานนท์ ใ้ทำการวิจัยเมื่อปี 2517 จากผู้ติดยาเสพติดที่ได้รับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลพิเศษ นักโทษที่ถูกคุมขัง ผู้สมัครใจให้ข้อมูล และสัมภาษณ์ตามครัวเรือนปรากฏว่ากลุ่มบุคคลที่มีอายุระหว่าง 16-24 ปี มีสถิติรวมกันแล้วเป็นผู้ที่เสพยาเสพติดสูงสุด² และจากการวิจัยผู้ต้องขังชายและหญิงผู้ติดยาเสพติดเฮโรอีน ซึ่งถูกควบคุมตัวอยู่ ณ สถานบำบัดพิเศษ อำเภอดันญบุรี จังหวัดปทุมธานี และที่ทัณฑสถานหญิง เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร เมื่อเดือนเมษายน 2517 ปรากฏว่าเพศชายจำนวน 254 คน และหญิง 36 คน ผู้มีอายุระหว่าง 15-25 ปี มีจำนวนถึง 32.07 % แสดงให้เห็นชัดว่าปัญหายาเสพติดมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเยาวชน

1. ตารางแสดงอายุการเฝ้าไข้ยาเสพติดครั้งแรก³

ลำดับ	ช่วงอายุ	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
1	ต่ำกว่า 10 ปี	1	0.77
2	11 - 15 ปี	11	8.46
3	16 - 20 ปี	50	38.44
4	21 - 25 ปี	28	21.54

¹ พรทิพย์ จิตรธร, "ยาเสพติดให้โทษกับการบำบัดรักษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทชั้นโท คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2516), หน้า 28-29.

² เสรีน ปุณณะหิตานนท์, การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาเสพติดให้โทษในประเทศไทยและปัญหาที่เกี่ยวข้อง (กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517), หน้า 32.

³ พรทิพย์ จิตรธร, "ยาเสพติดให้โทษกับการบำบัดรักษา", หน้า 86.

ลำดับ	ช่วงอายุ	จำนวนราย	เปอร์เซ็นต์
5	26 - 30 ปี	26	20.00
6	31 - 35 ปี	6	4.62
7	36 - 40 ปี	8	6.15
8	41 ปี ขึ้นไป	-	-
รวม		130	-

2. ตารางแสดงการกระจายในเปอร์เซ็นต์ของอายุผู้ศึกษาเสพติด¹

ลำดับ	ช่วงอายุ	ชาย (N = 254)	หญิง (N = 36)	รวม (N = 290)
1	15 - 20	13.78	16.67	14.14
2	21 - 25	18.50	13.89	17.93
3	26 - 30	11.24	5.56	10.69
4	31 - 35	14.17	19.44	14.83
5	36 - 40	15.35	16.67	15.52
6	41 - 45	12.20	16.67	12.76
7	46 - 50	6.30	11.11	6.90
8	51 - 55	5.91	-	5.17
9	56 - 60	1.18	-	1.03
10	60 ขึ้นไป	1.18	-	1.03
	รวม	100.00	100.00	100.00

¹ อรรถิ สุวรรณบุบผา และคนอื่นๆ, เอกสารรายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาเสพติดให้โทษในทัศนะของระบาควิทยา, หน้า 20.

3. ตารางเปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบคำถามประเภทต่าง ๆ และอายุเมื่อเสพยาเสพติดครั้งแรก¹

(ขนาดตัวอย่าง 1,757 ราย)

ลำดับ	อายุเมื่อเสพยาครั้งแรก	ผู้ศึกษา, นักโทษ และ ผู้สมัครใจให้ข้อมูล	นักเรียนนักศึกษา	ผู้ตอบในครัวเรือน
1	ต่ำกว่า 13	2.1	1.2	0.0
2	13 - 15	13.9	5.7	10.5
3	16 - 18	33.8	12.2	31.8
4	19 - 21	12.8	6.0	24.4
5	22 - 24	6.7	0.6	12.0
6	25 - 29	8.5	0.1	10.8
7	30 - 34	2.8	0.0	5.4
8	35 - 39	2.8	0.0	1.9
9	40 - 44	1.4	0.0	0.4
10	45 ขึ้นไป	0.7	0.0	1.2
11	ไม่ตอบอายุ	14.2	74.2*	1.5
	รวม	100.0	100.0	100.0

* ผู้ตอบที่เป็นนักเรียนนักศึกษาได้ออกอายุเมื่อเขาเริ่มสูบบุหรี่มากกว่าอายุเมื่อเขาเริ่มใช้ยาเสพติด ผิดกฎหมาย

¹ เสรีน บุณยะหิตานนท์, การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดให้โทษในประเทศไทยและปัญหาที่เกี่ยวข้องกัน, หน้า 52.

จากตารางดังกล่าวจะเห็นว่าบุคคลที่มีอายุระหว่าง 36 - 40 ปี ก็มีจำนวนค่อนข้างสูงเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากบุคคลที่อยู่ในวัยกลางคนนี้ ประสบกับปัญหาทางครอบครัว ไม่อาจจะแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ จึงหันมาหายาเสพติดเพื่อระงับความวุ่นวาย ฉะนั้น จากสถิติที่กล่าวมาแล้วย่อมแสดงผลอย่างชัดเจนว่าวัยที่มีจำนวนผู้เสพติดสูง คือ ผู้มีอายุอยู่ระหว่าง 15 - 30 ปี ในช่วงที่มีผู้เสพติดมากที่สุดก็คือช่วงอายุ 16 - 20 ปี รองลงไปคือช่วงอายุ 21-25 ปี และจะมีสถิติลดลงไปเรื่อย ๆ เมื่อมีอายุมากขึ้นสถิติดังกล่าวที่จะเป็นผู้เสพติดแทบจะไม่มีเลย เว้นแต่จะมีเหตุอื่นเข้ามาแทรกระหว่างวัยกลางคนที่ไม่อาจแก้ปัญหาชีวิตได้ จึงสรุปได้ว่าวัยรุ่นทั่วไปมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เสพติดมากกว่าผู้ที่อยู่ในวัยสูงอายุ ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่าอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดทางอาญา บุคคลที่มีอายุอยู่ในช่วงนี้ย่อมสูงไปด้วย

3.1.2 เพศ ความรับผิดชอบทางอาญาของผู้เสพติด ส่วนมากเพศชายจะประกอบอาชญากรรมมากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเพศชายเป็นเพศที่มีพลังกำลังมากกว่าหญิง ความรู้สึกในทางก้าวร้าวและมีความไม่ละอายต่อการกระทำผิดมากกว่า เพศชาย กลุ่มอายุ 15-25 ปี สถานภาพสมรส โสด มีการศึกษาเสพติดสูงก็มีการเปลี่ยนแปลงในทางกายวิภาคและสรีรวิทยา เมื่อประสบความตึงเครียดหรือหมกหมวง กลุ่มบุคคลพวกนี้จึงหันมาสู่ยาเสพติด แต่กลุ่มเพศหญิงในกลุ่มอายุ 31-35 ปี สถานภาพสมรส หย่า หรือแยกกันก็มีการศึกษาเสพติดบ้างเหมือนกัน ดังนั้น จึงปรากฏว่าเพศชายมีจำนวนมากกว่าเพศหญิงในด้านการกระทำผิดทางอาญาของผู้เสพติด แม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยมีพลเมืองระหว่างเพศชายและเพศหญิงเท่า ๆ กัน แต่สถิติอาชญากรรมเกือบทุกประเภท เพศชายจะมีมากกว่าจากตารางที่ 2 ในข้อ 1 จะเห็นว่ามีเพศชายมากถึง 254 คน ส่วนเพศหญิงมีเพียง 36 คน เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วมีน้อยมาก นอกจากนี้จากการสำรวจวิจัยของ ดร.เสริน ปุณณะหิตานนท์ นางพรทิพย์ จิตรธร และสถิติตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ส่วนมากเพศชายจะมีมากกว่า ฉะนั้น จึงอาจจะสรุปได้ว่าหากไม่มีเรื่อง

คิดปกติแล้ว เพศชายจะมีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวกับอาชญากรรมทางด้านความรับผิดชอบทางอาญา
ของผู้เสพติดมากกว่าเพศหญิง

3.1.3 การศึกษา มีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการเรียนรู้ของเยาวชน
เพื่อให้ได้สิ่งดีงามนำไปประกอบความดีให้แก่ประเทศชาติ ถ้าหากการศึกษาไม่มีมาตรฐาน
ต่ำ หรือเยาวชนมีการศึกษาคำแวม โนมที่จะสร้างสรรค์แนวความคิดเพื่อเป็นประโยชน์
ก็น้อยลงไปด้วย และเรื่องการศึกษาที่มีความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับอาชญากรรมใน
ปัจจุบัน รวมตลอดถึงผู้เสพติดด้วย

4. ตารางแสดงเปอร์เซ็นต์ขั้นสุดท้ายที่ศึกษาของผู้เสพติด¹

เพศ	อนุบาล ชั้นประถม ปีที่ 1	ประถม 2	ประถม 3	ประถม 4	ประถม 5	ประถม 6	ประถม 7
ชาย	1.97	4.33	5.12	46.85	3.15	2.36	8.27
หญิง	4.33	2.78	2.78	38.89	-	-	2.78
รวม	2.76	4.14	4.83	45.86	2.76	2.07	7.59

เพศ	ม.ศ. 1	ม.ศ. 2	ม.ศ. 3	ม.ศ. 4	ม.ศ. 5	อาชีวะ	อื่น ๆ	ไม่ตอบ	ไม่เข้า ประเมิน	รวม
ชาย	1.57	1.57	13.60	0.69	0.79	0.39	.	1.18	7.87	87.59
หญิง	-	-	-	-	-	2.78	-	33.33	8.33	12.41
รวม	1.38	1.38	11.03	0.69	0.69	0.69	1.03	5.17	7.93	100

¹ อรรถิ สุวรรณบุบผา และคนอื่น ๆ , เอกสารรายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาเสพติดให้โทษในทัศนะของระบาควิทยา, หน้า 24.

ตามตารางนี้จะเห็นได้ว่าผู้เสพติดส่วนใหญ่เป็นผู้มีระดับการศึกษาต่ำ ผู้เสพติดทั้งชายและหญิงจบการศึกษาเพียงชั้น ป.4 หรือต่ำกว่า ซึ่งถ้ารวมจำนวนผู้มีการศึกษา ชั้น ป.4 และต่ำกว่าแล้วจำนวนเปอร์เซ็นต์ของผู้เสพติดจะมีจำนวนเกินกว่าครึ่งหนึ่ง ซึ่งมีจำนวน 57.59 % ส่วนผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่า ป.4 มีจำนวนเปอร์เซ็นต์ค่อนข้างต่ำ แต่ก็ไม่ใ้หมายความว่าผู้มีการศึกษาสูงจะไม่กระทำผิดทางอาญาเกี่ยวกับยาเสพติดเสียเลย แต่ในขณะนี้การศึกษาภาคบังคับได้ขยายจาก ป.4 ถึง ป.7 และเปลี่ยนระบบหลักสูตรใหม่ ภาคบังคับถึง ป.6 ดังนั้นการศึกษาของผู้เสพติดที่จะต้องรับผิดทางอาญานี้คงจะมีการศึกษาสูงขึ้นกว่าเมื่อก่อน และเยาวชนที่อยู่ในกลุ่มของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีสถิติค่อนข้างสูง ตามรายงานการวิจัยของ ดร.เสรีน ปุณณะหิตานนท์ ปรากฏว่าเยาวชนที่อยู่ในการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และระดับอาชีวศึกษามีเปอร์เซ็นต์สูง และสถิติจะลดลงเรื่อย ๆ จนถึงระดับชั้นอุดมศึกษา สำหรับการสำรวจผู้มารับการรักษาที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ พบว่า 12.8 % ของผู้เสพติดไม่เคยเรียนหนังสือ 49.6 % เรียนจบระดับประถมศึกษา 29.8 % จบชั้นมัธยมศึกษา 6.2 % จบอาชีวศึกษา และ 1.6 % จบวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย¹ และจากการสำรวจข้อมูลของนางพรทิพย์ จิตรธร ตามตารางต่อไป

5. ตารางแสดงการศึกษาชั้นสุดท้ายของผู้เสพติดที่มาทำการรักษา จำนวน 130 ราย²

¹ คณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามการไยชาเสพติดในสถานศึกษา, ข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ, หน้า 87.

² พรทิพย์ จิตรธร, "ยาเสพติดให้โทษกับการบำบัดรักษา", หน้า 33.

ลำดับ	ชั้นการศึกษา	จำนวนเปอร์เซ็นต์
1	ไม่ได้เข้าโรงเรียน	10.77
2	จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	.77
3	" 2	.77
4	" 3	1.54
5	" 4	65.38
6	" 5	2.31
7	" 6	3.08
8	" 7	3.08
9	จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	3.85
10	" 2	2.31
11	" 3	3.08
12	" 4	1.54
13	" 5	1.54
14	จบฝึกหัดครู	-
15	จบเทคนิค	-
16	จบมหาวิทยาลัย	-
17	ไม่ทราบ/ไม่ตอบ	-
	รวม	100.00

พวกที่จบชั้น ป.4 ลงไป จะมีเปอร์เซ็นต์ของการเสพฤคสูงมาก ผู้ที่จบชั้นประถมปีที่ 4 จะมีสถิติสูงถึง 65.38 % และพวกที่ไม่ได้เรียนหนังสือมีจำนวนรองลงไปคือ 10.77 % และในช่วงตั้งแต่ ป.5 ขึ้นไปจนถึงระดับอาชีวศึกษา หรือ ม.ศ. 5 จะมีสถิติใกล้เคียงกันจนถึงระดับอุดมศึกษาแทบจะไม่มีเลย ซึ่งรายงานการวิจัยที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า เยาวชนที่มีการศึกษานั้นมีส่วนสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับยาเสพติด และมีส่วนเป็นผู้เสพฤคเป็นอันมาก จากเอกสารเรื่องการวิจัยสำรวจนักเรียนไทยติดยาโคซซาศาสตราจารย์นายแพทย์สน แสงสิงแก้ว คร.เสริน บุณยะहितานนท์ และ ร.อ. คร.โรเบิร์ต ชไนเคอร์ เพื่อสำรวจการใช้ยาเสพติดและทัศนคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนไทย โดยจะนำมาใช้ในการจัดโปรแกรมการศึกษา รักษา และป้องกันการติดยาเสพติด กลุ่มตัวอย่างได้นำนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3-5 นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค ชั้นปีที่ 1-4 ในเขตจังหวัดเชียงใหม่และนครราชสีมา และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-5 ในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 1,506 คน เพศชาย 1,141 คน เพศหญิง 345 คน อายุระหว่าง 13-23 ปี¹ ผลของการวิจัยพบว่า ในจำนวนนักเรียนทั้งหมดมี 23 % เคยใช้ยาเสพติดและมี 6 % ที่ยังคงใช้ยาเสพติดอยู่ อายุโดยเฉลี่ย 17.9 ปี และจำนวนนักเรียนที่ติดยา 94 % เป็นชาย และ 6 % เป็นหญิง

สถิติที่กล่าวมาข้างต้นของการวิจัยแสดงถึงการศึกษาของเยาวชนมีส่วนร่วมในการประกอบอาชญากรรมประเภทยาเสพติด ในส่วนความรับผิดชอบทางอาญาของผู้เสพฤคเป็นอันมาก ผู้ที่ไม่ได้เข้าเรียนหนังสือเลยกับผู้จบชั้นประถมปีที่ 4 ลงไป มีจำนวนสูงมากเนื่องจากไม่สามารถจะศึกษาเรื่องราวของยาเสพติดได้อย่างรวดเร็วและมองผลในระยะสั้นเท่านั้นไม่อาจสังเกตเห็นผลภายหลังในระยะยาวได้ ประกอบกับถูกชักจูงได้ง่ายจากบุคคลผู้เชี่ยวชาญในวงการยาเสพติด ทั้งนี้เพื่อหาหลักฐานเพื่อ

¹ คณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษา, ข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ, หน้า 75-77.

ระบายนยาเสพติดของตนเอง ด้วยความรู้สึกรู้สึกคิดจากประสบการณ์ที่ไม่เคยมีมาก่อน จึงมีแนวโน้มที่จะเสพยาเสพติดมากที่สุดและมีสถิติสูง ส่วนพวกที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ตลอดจนนักเรียนอาชีวศึกษาก็มีแนวโน้มใช้ยาเสพติดมากเหมือนกัน แต่ยังไม่ค่อยกว่าพวกแรก ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากความรับผิดชอบเริ่มจะมีบ้างแล้ว มีความคิดริเริ่มหรือสร้างสรรค์ในแนวที่ดี พวกที่ติดยาเสพติดก็โตแก่พวกที่ศึกษาระดับปริญญาโทหรือสถาปนาแวดลอมที่กล่าวมาแล้วเท่านั้น ดังนั้นพวกนี้จึงมีสถิติแต่ละชั้นไม่มากนัก ยกเว้นมากมายนัก ในระดับอุดมศึกษาตามสถิติมีน้อยมากอาจเป็นเพราะมีอายุเริ่มเป็นผู้ใหญ่มีความคิดริเริ่มในทางดี และต้องสนใจต่อกิจกรรมและการเรียนจนไม่อาจมีเวลาสนใจเรื่องยาเสพติด และการเป็นนิสิต นักศึกษาก็ถือว่าเป็นผู้มีศักดิ์ศรีด้วยชนชั้นหนึ่ง จึงไม่อาจมาสนใจกับสิ่งเลวร้าย ประกอบกับในระยะ 2-3 ปีมานี้ได้มีการตรวจค้นหาเสพยาเสพติดจากนักเรียนที่สอบเข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย เช่น ในปีการศึกษา 2520 ได้มีการตรวจสอบปัสสาวะจากจำนวนผู้ที่สมัครสอบเข้ามหาวิทยาลัย 6 หักพิเศษ มีประมาณ 911 ราย ที่ตรวจสอบพบสารเสพติดในปัสสาวะ หรือประมาณ 1.5 %¹ ซึ่งสรุปแล้วความรับผิดชอบทางอาญาของผู้เสพยาเสพติดกับการศึกษาของประชาชนมีส่วนเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิด ผู้มีการศึกษาคำมักจะเป็นผู้กระทำผิดอาญาฐานเป็นผู้เสพยา และในจำนวนนี้อาจจะไปประกอบอาชญากรรมประเภทอื่นอีกก็ได้ เพราะมีสถิติจำนวนมากว่าพวกที่มีการศึกษาสูง

3.1.4 อาชีพ มีส่วนผลักดันให้คนติดยาเสพติดได้ กล่าวคือถ้าหากบุคคลมีอาชีพเป็นหลักแหล่ง มีงานทำโดยไม่คิดถึงสิ่งอื่นใดนอกจากงานแล้ว การที่จะกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับยาเสพติด ก็คงจะไม่มีเวลามาคิดที่จะกระทำผิดแน่นอนตรงกันข้าม ถ้าหากบุคคลใดมีเวลาว่างมาก เพราะไม่มีงานทำแล้วจะมีโทษมาก ไม่ทราบว่าจะเอาเวลาว่างไปทำอะไร บางทีหงุดหงิดใจก็หันเหเข้าหาเสพยาเสพติดชนิดใดชนิดหนึ่ง เพื่อระงับความที่อยู่ว่าง ๆ หรืออีกประเภทหนึ่งบุคคลที่ทำงานหนัก

---

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 85.

บางที่ก็ใช้ยาเสพติดช่วยเหมือนกัน เพื่อให้ผ่อนคลายความตึงเครียด หรือใช้ยาขยัน
กระตุ้นประสาทให้ทำงานไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยเป็นต้น ผู้ที่ทำงานในการใช้ความคิด
ใช้สมอง นักบริหารส่วนมากจะไม่มีการใช้ยาเสพติดเลย จากวิทยานิพนธ์ของนาง
พรทิพย์ จิตรธร ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ผลปรากฏว่า ผู้เสพติดที่ได้รับ
ทำการวิจัยครั้งนั้น¹ ผู้ที่ว่างงานมีเปอร์เซ็นต์ของการติดยาเสพติดสูงถึง 25.39 %
ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ พนักงานองค์การ 3.85 % กรรมกร คนงาน ผู้ทำงาน
ใช้แรงกาย 3.85 % ชาวนา ชาวสวน ชาวประมง 42.30 % และนักเรียนนักศึกษา
ประมาณ 20.77 % ซึ่งในจำนวนอาชีพที่กล่าวบุคคลที่จะกระทำผิดเกี่ยวกับเป็นผู้เสพ-
ติดมากที่สุดได้แก่ ชาวนา ชาวสวน ชาวประมง และรองลงมาได้แก่บุคคลที่ว่างงาน
และจากวิทยานิพนธ์นี้ตามสถิติของกลุ่มอาชีพที่ติดยาเสพติดในปี 2512-2514 ซึ่งใน
ช่วงนี้บุคคลที่ทำงานหนักทางแรงกาย ได้มีการใช้ยาเสพติดกันมากในช่วง 3 ปี
มีถึง 2,878 ราย อาชีพที่รองลงไปได้แก่บุคคลว่างงาน ชาวนา ชาวสวน ตาม
ลำดับ และจากการสำรวจที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ ปรากฏว่า 61.4 % มีอาชีพที่
ต้องใช้แรงงาน 7.6 % เป็นนักเรียน นักศึกษา 2.1 % มีอาชีพที่ใช้คุณวุฒิระดับ
อุดมศึกษา และอาชีวศึกษา 1.7 % มีอาชีพธุรกิจการค้า และ 27.2 % ไม่มีอาชีพ²
สรุปแล้วปรากฏว่าจำนวนกลุ่มอาชีพของผู้ที่ติดยาเสพติด ในอันที่จะกระทำผิดทางอาญา
มากที่สุดคือ บุคคลที่ใช้แรงงานมีแนวโน้มติดยาเสพติดเป็นอันดับหนึ่ง เนื่องจากบุคคล
อาชีพนี้จะต้องใช้แรงงานมาประกอบอาชีพ และภาวะค่าแรงงานในปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์
ต่ำ จึงต้องใช้แรงงานเพิ่มขึ้น และใช้ยาเสพติดเข้าช่วยเพื่อไม่ให้เกิดอาการอ่อนเพลีย
หรืออาจจะเกิดจากสภาพแวดล้อม เช่น ภาวะเศรษฐกิจบีบคั้น สภาพครอบครัว ความ
กลัดกลุ้มหาทางระบายออกไม่ได้พึ่งยาเสพติด เพื่อตนจะได้ลืมความทุกข์ยากไปชั่วขณะ
โดยไม่คำนึงถึงผลระยะยาว จึงเป็นสาเหตุให้บุคคลอาชีพที่มีการติดยาเสพติดในอัตรา
สูง และอีกประการหนึ่งในประเทศไทยบุคคลที่ใช้แรงงานมีมากกว่าบุคคลอาชีพอื่น

¹ พรทิพย์ จิตรธร, "ยาเสพติดให้โทษกับการบำบัดรักษา", หน้า 34.

² คณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามการใช้ยาเสพติดใน
สถานศึกษา, ข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ, หน้า 87.

จะเห็นจำนวนผู้เสพติดจึงมีอัตราสูงไปค้วย อาชีพที่มีผู้เสพติดรองลงมาได้แก่ ผู้ว่างงานและนักเรียนนักศึกษา ผู้ว่างงานและการติดยาเสพติดมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันเพราะผู้ว่างงานไม่มีอะไรจะทำ คนเราเมื่ออยู่ว่าง ๆ ก็พยายามจะทำอะไรสักอย่างเพื่อดับความเงียบเหงา จึงใช้ยาเสพติดช่วยผ่อนคลาย ส่วนนักเรียน นักศึกษา อาจจะไปติดยาเสพติดจากเพื่อนฝูงชักนำ อยู่ในวัยรุ่น สภาพแวดล้อมไม่ดี จนกลายเป็นผู้เสพติดไปในที่สุด บุคคลทั้ง 3 อาชีพนี้จึงเป็นผู้ที่กระทำความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาก และการเสพยาเสพติดเป็นความผิดทางอาญาค้วย ฉะนั้น จึงต้องรับผิดและถูกลงโทษทางอาญานั่นเป็นผลจากการเสพโดยตรง และถ้าใดกระทำผิดฐานอื่นอีกก็จะต้องรับผิดตามที่ใดกระทำผิดนั้นอีกค้วย

3.2 คติบางประเภทที่ผู้ติดยาเสพติดมักจะทำผิดกันมาก

- 3.2.1 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน
- 3.2.2 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย
- 3.2.3 ความผิดเกี่ยวกับอุบัติเหตุบนท้องถนน
- 3.2.4 ความผิดเกี่ยวกับเพศ

การติดยาเสพติดของผู้เสพติดจะเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับอาชญากรรมหรือไม่เพียงใดนั้น เป็นปัญหาเกี่ยวเนื่องกันซึ่งบางครั้งก็ยากที่จะชี้ชัดลงไปว่า จะมีความสัมพันธ์กัน หรือไม่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเลย ทั้งนี้แล้วแต่ความคิดความเห็นของบุคคลซึ่งอยู่ในฐานะต่าง ๆ จะให้ความเกี่ยวพันกันหรือไม่ เช่น นักกฎหมาย เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร นักวิจัย แพทย์ นักอาชญาวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนนักเขียนบทความค้วย แต่อย่างไรก็ตามความเห็นของบุคคลทั่วไปยอมรับว่ายาเสพติดที่ผู้เสพติดเสพเข้าไปมีส่วนสัมพันธ์กับอาชญากรรมอย่างแน่นอน จากการศึกษาวิจัยทางสังคมวิทยาในสหรัฐอเมริกา ปรากฏว่าอาชญากรรมมี 2 ประเภท คือ ประเภทแรกเป็นพวกมีอาชีพ ประเภทหลังไม่ใช่พวกมีอาชีพ อาชญากรรมมีอาชีพส่วนใหญ่มาจากครอบครัวขนาดใหญ่แต่ขาดความอบอุ่น ยากจนและขาดการศึกษา ซึ่งตรงกับงานกับ

อาชญากรที่มีชื่อเสียงมักจะเข้าหรืออยู่รวมในสังคมได้ดี และเคารพเชื่อฟังกฎหมาย ไม่มีปฏิริยาต่อต้านสังคม อาชญากรมีชื่อเสียงมักจะคิดยาเสพติด เพราะมีความจำเป็นต้องก่ออาชญากรรมเพื่อหาเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในการซื้อขายเสพยา ก็ต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้นเช่นเดียวกัน นักอาชญาวิทยาเชื่อกันว่าสาเหตุที่ทำให้บุคคลพวกนี้คิดยาเสพติดก็เพราะหาเงินได้เป็นจำนวนมากในระยะเวลาอันสั้น และไม่ต้องใช้แรงกาย ความคิดอะไรมากนัก จึงสามารถนำเงินที่หามาโดยง่ายไปซื้อขายเสพยา ซึ่งก็มีราคาค่อนข้างสูง (โดยรายได้ของบุคคลธรรมดาไม่อาจหาซื้อได้ตามต้องการ) และหวังว่ายาเสพติดดังกล่าวจะทำให้ระงับจิตใจที่ตึงเครียดจากการก่ออาชญากรรม หรือทำให้จิตใจกล้าแข็งขึ้นก่อนที่จะไปก่ออาชญากรรม

ส่วนพวกที่เป็นอาชญากรมีชื่อเสียง หรือพวกวัยรุ่นมักจะมีฐานะความเป็นอยู่ดีกว่าพวกอาชญากรประเภทอาชีพ โดยภาวะสิ่งแวดล้อม หรือความอยากรู้อยากทดลองหรือถูกเพื่อนฝูงชักนำไปเสพยาเสพติด พวกนี้สามารถหาเงินจากบิดามารดา หรือจากญาติพี่น้องไปซื้อขายเสพยาได้จ่ายเช่นเดียวกัน โดยไม่ต้องไปก่ออาชญากรรม เกี่ยวกับทรัพย์สินเพื่อหาเงินมาซื้อขายเสพยาเหมือนอาชญากรอาชีพ

เมื่อยาเสพติดชนิดต่าง ๆ ไปทำปฏิริยากับประสาท สมอง และอวัยวะสำคัญหลายส่วนในขณะเดียวกันยอมทำให้จิตใจและนิสัยของผู้เสพแปรสภาพไปจากความเป็นจริง อาจกล่าวได้ว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างใกล้ชิดระหว่างยาเสพติดที่ผู้เสพเข้าไปในร่างกาย และทำให้จิตใจผิดปกติไปกับอาชญากรรม ซึ่งการคิดยาเสพติดอาจทำให้คนที่เสพนั้นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบางอย่างไปได้ แม้ไม่มีหลักฐานยืนยันว่าตัวยาเสพติดแต่ละชนิด เมื่อเสพยาสู่ร่างกายแล้วจะไปกระตุ้น หรือมีผลโดยตรงต่อร่างกาย จนกระทั่งไปดำเนินการก่ออาชญากรรมที่เหี้ยมโหดรุนแรง แต่มีสาเหตุที่เชื่อได้ว่ายาเสพติดบางชนิดเช่น เฮโรอีน และมอร์ฟิน จะทำให้ผู้เสพยาที่มีลักษณะผิดปกติจากบุคคลธรรมดา ซึ่งมีผลทั้งทางร่างกายและจิตใจ ฉะนั้น จึงไม่สามารถที่จะแยกความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องระหว่างผู้เสพยากับอาชญากรรมออกจากกันได้ และเป็นที่ยอมรับกันว่าจำนวนผู้กระทำความผิดอาญาที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบันนี้

สาเหตุหนึ่งมาจากความต้องการเงินเป็นปัจจัยไปซื้อยาเสพติด นอกจากนั้นกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดไม่ว่าจะเป็นเรื่องการผลิตยาเสพติดไว้ในครอบครอง เพื่อเสพ เพื่อค้า เพื่อผลิต เพื่อลักลอบนำเข้า หรือส่งออกนอกราชอาณาจักร ก็สามารถทำให้เกิดอาชญากรรมหรือความไม่สงบขึ้นได้ เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นความผิดอาญาภายในตัวของมันเองอยู่แล้ว และอาจรวมเป็นกลุ่มม็อดิฟิเคชัน เพื่อทำการผลิตและจัดจำหน่าย หรือเผื่อนำมาให้ความคุ้มครอง หรือพยายามช่วงชิงผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน รวมทั้งก่อให้เกิดปัญหาครอบครัวขึ้นของเจ้าหน้าที่บ้านเมืองในระดับต่าง ๆ ด้วย¹

อาชญากรรมประเภทที่กระทำผิดเกี่ยวกับการผลิตยาเสพติดเป็นอาชญากรรมที่ขัดต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม (Public Order Crime) ซึ่งตามปกติแล้วอาชญากรรมประเภทดังกล่าวยังมีความเชื่อฟังกฎหมายและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสังคมอยู่บ้าง แต่ได้กระทำผิดไปเพราะต้องสนองความต้องการของร่างกายและจิตใจจนขาดการยับยั้ง ซึ่งทำให้ผู้กระทำผิดส่วนใหญ่ได้รับการลงโทษตามกฎหมายหรือได้รับการลงโทษจากสังคมอย่างไม่เป็นทางการ เช่น ขาดการยกย่องในสังคม ถูกตำหนิติเตียน และไม่มีใครคบค้าสมาคมด้วย การที่สังคมไม่มีปฏิกิริยาโต้ตอบที่ร้ายแรงต่อผู้กระทำผิดประเภทนี้ อาจจะเป็นเพราะอาชญากรรมดังกล่าวส่วนใหญ่แล้วจะเป็นอาชญากรรมที่ปราศจากผู้เสียหายหรือเหยื่อ (Crime Without Victim) กล่าวคือผู้ได้รับความเสียหายโดยตรงได้แก่ ผู้ประกอบอาชญากรรมหรือผู้เสพติดนั่นเอง

ผู้เสพติด นอกจากยาเสพติดจะทำลายหรือให้โทษแก่ร่างกายของผู้เสพติดแล้ว ในทางสังคม ในทางเศรษฐกิจ และในทางปกครอง และปัญหาต่าง ๆ ติดตามมาทั้งนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากผู้เสพติดทำให้เกิดผลเสียหายแก่งานทุกสาขา อาทิเช่น ในด้านการศึกษาของชาติ ในด้านการป้องกันประเทศ ในด้านการรักษาความปลอดภัย

¹ ประมุข สวัสดิ์มงคล, "ยาเสพติดกับอาชญากรรม", กองสารนิเทศ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, เอกสารเผยแพร่ (อัครสำเนา), หน้า 2.

ภายในประเทศ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการรักษาความปลอดภัยของประชาชน ซึ่ง เป็นงานในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจย่อมจะต้องประสบปัญหาจากผู้เสพติดอยู่เป็นประจำ ซึ่งจะได้เห็นจากการกระทำความผิดทางอาญาของผู้เสพติดในฐานต่าง ๆ ตามประมวลกฎหมายอาญาซึ่งเป็นสาเหตุให้เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องมีการหน้าที่ในการปราบปรามหนักเพิ่มขึ้น และทราบใ้ที่ยาเสพติดยังระบาคอยู่ก็เป็นที่น่าพอใจว่าสวัสดิภาพ ความปลอดภัยของประชาชนส่วนรวมจะต้องถูกคุกคามจากบุคคลจำนวนน้อยผู้ตลอดไป และปัญหาในการปราบปรามอาชญากรรมด้านอื่น ก็เพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ซึ่งถ้าหากสามารถปราบปรามการระบาคของยาเสพติดให้บรรเทาเบาบางลงได้แล้ว ภาระหน้าที่ในการปราบปรามอาชญากรรมด้านอื่น ๆ ก็ย่อมจะบรรเทาเบาบางลงไปด้วย¹ อาชญากรรมประเภทต่าง ๆ อันสืบเนื่องมาจากผู้เสพติดมักจะกระทำผิดกันมาก มีดังนี้

3.2.1 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน เป็นการประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน นับตั้งแต่ลักเล็กขโมยน้อย ไปจนถึงการฉกชิงวิ่งราวและโจรกรรม อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา สาเหตุที่ทำให้ผู้เสพติดเกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นก็เนื่องมาจากความต้องการยาเสพติดเพื่อนำมาบำบัดความต้องการของตน โดยในระยะแรกเมื่อผู้เสพติดได้ทดลองยาเสพติดแล้วไม่ว่าจะเป็นการถูกบังคับ สม่ครใจ หรือถูกล่อลวงให้เสพจะทำให้ผู้นั้นมีลักษณะอาการติดยาเสพติดแล้วแต่ชนิดที่ตนได้เสพเข้าไป เมื่อไม่ได้เสพจะมีอาการขาดยาเสพติด จะมีอาการต่าง ๆ ทำให้ขาดความรู้สึกนึกคิดนึกถึงแต่เพียงจะหายาเสพติดมาบำบัดความต้องการเพียงด้านเดียว และต้องหามาบำบัดความต้องการของตนให้ได้ ฉะนั้น ผู้เสพติดที่มีอาการขาดยาเสพติดจึงทำอะไรขาดความยังคิดไม่มีความรู้สึกผิดชอบ ไม่อาจแยกส่วนดีและเสียออกจากกันได้ และในที่สุดการสรรหายามาเพื่อเสพก็ทำให้ทุกวิถีทาง ไม่ว่าจะการหามาได้นั้นจะถูกต้องตามกฎหมาย หรือศีลธรรมอันดีหรือไม่บางครั้งปรากฏว่า ผู้เสพติดประทุษร้ายทารุณต่อ

---

¹ พล.ต.อ. ประเสริฐ รุจิรวงศ์, คำบรรยายเรื่องยาเสพติดให้โทษ
เสโรอื่น, หน้า 24.

ผู้ให้กำเนิดเพื่อแข่งชิงทรัพย์ไปซื้อเฮโรอีนมาบำบัดความต้องการของร่างกาย หรือ การละทิ้งบุตร หรือผู้อยู่ในความอุปการะให้ทอดขาก เพราะผู้เสพติดนำเงินที่มีอยู่ ไปซื้อเฮโรอีน ซึ่งการกระทำเช่นนั้นสามัญชนผู้มีจิตปกติธรรมดาแล้วเขาย่อมจะไม่ กระทำกัน แต่สำหรับผู้เสพติดด้วยความต้องการอย่างรุนแรงของร่างกายจะบังคับ ให้กระทำได้โดยไม่คำนึงถึงศีลธรรมแต่ประการใด อย่างไรก็ตามที่ต่ำกว่าผู้เสพติด ได้เสพชาติคเข้าไปแล้ว หรือในขณะที่ยังไม่ได้เสพยานั้น ปกติเขาจะมีความรู้สึก เหมือนคนธรรมดา และมีความคิดว่าในครั้งต่อไปเขาจะทำอย่างไรเพื่อให้ได้ ยาเสพติดมาเสพ หากเขามีเงินพอที่จะหา ยาเสพติดมาเสพได้เขาก็ไม่ได้เดือดร้อน อะไรมากนัก แต่ผู้เสพติดส่วนมากแล้วจะอยู่ในฐานะที่ใช้จ่ายเงินเปลือง เพราะต้อง นำเงินมาซื้อยาเสพติดที่ต้องเพิ่มปริมาณและค่าใช้จ่ายขึ้นเรื่อย ๆ ฉะนั้นจึงไม่ค่อยมี เงินพอที่จะซื้อหา ยาเสพติดจะขอจากญาติพี่น้องก็กลัวว่าเขาจะสงสัย จึงต้องกำเนิน การหาเงินมาทุกวิถีทางในขั้นแรกอาจจะหยิบยืมจากผู้อื่น เมื่อไม่ได้ก็กระทำความผิด ทางอาญา เช่น วิ่งราวทรัพย์ ฉ้อโกง ยักยอก ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ กรรโชก รัศ โเอาทรัพย์ เป็นต้น เพื่อต้องการให้ได้เงินมาซื้อหา ยาเสพติดไว้เสพเมื่อร่างกายต้อง การเท่านั้นโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องหรือศีลธรรมใดใดทั้งสิ้น ซึ่งจะก่อทราบ ความชั่ววมั่งสื่อพิมพ์อยู่เสมอว่าจากการสอบสวนผู้ต้องหารับชื่อของโจร ปรากฏว่า ผู้กระทำการโจรกรรมนั้นเป็นผู้ติดยาเสพติดเป็นจำนวนมาก ด้วยสาเหตุที่กล่าวมา นี้ทำให้ผู้เสพติดประกอบอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์กันมาก และในปัจจุบันนี้ว่ายังมีจำนวนมากขึ้น ประกอบกับมีสาเหตุที่ว่าผู้เสพติดจำนวนนี้เป็นผู้ที่ไม่มีรายได้น้อย การศึกษาต่ำ และว่างงาน การหาเงินทองจึงอยู่ในฐานะฝืดเคืองยิ่งภาวะค่าครองชีพในปัจจุบันด้วยแล้วทำให้ไม่มีรายได้พอใช้จ่าย จึงไม่มีปัญหาเลยว่าเขาจะหาเงิน ทองมาใช้จ่ายจากทางใด เป็นหลักฐานที่ยืนยันได้อีกทางหนึ่งว่าผู้เสพติดส่วนมากจะ กระทำผิดทางอาญารฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา

3.2.2 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ซึ่งบางครั้งมีความ เกี่ยวเนื่องกับทรัพย์ด้วย เช่น การปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ เป็นต้น เพราะในขณะที่

ทำการลักทรัพย์อาจใช้กำลังประทุษร้ายผู้เสียหายด้วย จึงเป็นการทำร้ายชีวิตและร่างกายของผู้เสียหายไปในตัว และอีกประการหนึ่งยาเสพติดบางชนิดเมื่อเสพเข้าไปแล้วทำให้ร่างกายและจิตใจเปลี่ยนแปลงไปในทางต่อต้านความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมมีแนวโน้มใช้กำลังกายมากกว่ากำลังความคิด มีนิสัยเกะกะระราน หรือชอบทำร้ายผู้อื่น หรือทะเลาะวิวาทกับบุคคลภายในครอบครัว ผู้เสพติดจะขาดความรู้สึกรู้สึกผิดชอบและไม่เกรงกลัวกฎหมาย หรือบางครั้งอาจจะเกี่ยวเนื่องมาจากเกิดความต้องการยาเสพติดอย่างรุนแรง ดังเช่นผู้ต้องการเสพเฮโรอีน ซึ่งโดยปกติแล้วเฮโรอีนจัดอยู่ในจำพวกยาระงับประสาท เมื่อเสพเข้าไปแล้วจะเกิดอาการสงบไม่ต้องการจะกระทำผิดคิดร้ายต่อผู้ใด และมีความสุขด้วยการผันหวานตามฤทธิ์อำนาจของเฮโรอีน แต่หากขาดเฮโรอีนเสพแล้ว ความต้องการอย่างรุนแรงของร่างกายจะผลักดันให้กระทำการทุกสิ่งทุกอย่างได้ เรื่องโทษจำคุกหรือความผิดตามกฎหมายเป็นเรื่องเล็ก การหาเฮโรอีนมาเสพให้ได้เป็นเรื่องใหญ่จึงอาจก่ออาชญากรรมได้ทุกชนิด ถ้ามีคนเข้าไปขัดขวางอาจจะได้รับบาดเจ็บหรือผู้เสียหายไม่โทษร้ายแก่ผู้เสพติด ผู้เสพติดก็จะทำร้ายเอาและนำทรัพย์สินไปซื้อยาเสพติด ในกลุ่มวัยรุ่นที่เสพยาเสพติดก็เช่นเดียวกันส่วนมากจะพากันไปก่อเรื่องทะเลาะวิวาทด้วยพลังผลักดันไปเป็นเช่นนั้น ดังนั้นในปัจจุบันจำนวนผู้เสพติดส่วนมากที่ไปประกอบอาชญากรรมทางอาญามีสถิติพอ ๆ กับการผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เสพติด ก็คือความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของผู้อื่น หรือแม้กระทั่งผู้เสพติดบางคนยังทำร้ายต่อชีวิตและร่างกายของบุพการีก็มี ซึ่งเป็นเรื่องที่ผิดปกติธรรมดาเป็นที่สุด

3.2.3 ความผิดเกี่ยวกับอุบัติเหตุบนท้องถนน ตามสถิติในปัจจุบันแล้วความผิดเกี่ยวกับจราจรนับได้ว่าเป็นสถิติที่สูงสุด อุบัติเหตุบนท้องถนน เช่น รถคว่ำ รถชนกัน ชนคนเดินเท้า อันเป็นเหตุให้สูญเสียชีวิต และทรัพย์สินนั้น หากค้นหาสาเหตุที่แท้จริงแล้วปรากฏว่าคนขับรถส่วนมากจะมีจิตใจไม่ปกติในขณะที่ทำการขับรถ อาจดื่มสุรา ยาเสพติดหรือของมึนเมาอย่างอื่นทำให้ความสามารถในการขับรถลดน้อยลง ขาดความระมัดระวังหรือแสร้งบอกตนเองว่ามีใจขับรถ แต่เดินเท้าก็ไม่

ปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด ทำอะไรเป็นไปตามฤทธิ์อำนาจของยาเสพติด จึงทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่ายและถ้าผู้ขับรถยนต์เป็นผู้เสพยาแล้วซึ่งมีอันตราย อย่างไม่รู้ตัว เพราะในขณะที่เสพยาเสพติดนั้นจะทำให้มีอาการเคลิบเคลิ้มลืมตัว เช่นเกี่ยวกับการหลับใหล การขับรถยนต์จึงจะโต้พบเห็นจากคนขับรถบรรทุกในเวลา กลางคืนในสภาพ เช่นนี้ยอมขาดสติไม่ระมัดระวังและถ้าในขณะที่กำลังขับรถอยู่ซึ่ง ไม่ได้เสพยาก็จะต้องเกิดอาการหงุดหงิดกระวนกระวายใจ เพราะต้องการที่จะ เสพยาจึงขาดการยั้งคิดอยากจะขับรถยนต์ให้ถึงที่หมายโดยเร็ว เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงทำให้ผู้เสพติดประสบอุบัติเหตุบนถนนกันมาก ซึ่งเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายจราจร

3.2.4 ความคิดเกี่ยวกับเพศ เป็นปัญหาที่น่าหนักใจพอสมควร เนื่องจากยาเสพติดเช่นเฮโรอีนมีอำนาจในการทำลายระบบประสาททุกส่วนของร่างกาย ฉะนั้น จึงทำให้ความรู้สึกทางเพศของผู้เสพเสื่อมลงโดยลำดับ และในที่สุดจะทำให้เกิดความผิดปกติทางจิตใจ และมีความวิปริตในทางเพศเกิดขึ้น มีการประกอบกิจการทางเพศกันอย่างแพร่หลายระบาศในหมู่พวกนักเที่ยวกลางคืน และสถานที่เหล่านั้นก็แสดงโชว์ส่วนมากจะใช้ยาเสพติดเป็นเครื่องช่วยเพื่อปิดบังความอาย และนอกจากนี้ยาเสพติดบางอย่างยังกลายเป็นเครื่องมือที่ใช้บังคับบุคคลผู้ตกเป็นทาสให้ประกอบกรรมทำชั่วได้ทุกอย่างโดยไม่มีขอบเขต ในแหล่งที่มั่วสุมบางแห่ง เช่น สำนักโสเภณีก็ปรากฏว่าเจ้าสำนักได้ใช้เฮโรอีนเป็นเครื่องมือในการปกครองบังคับและยึดเหนี่ยวบรรดาโสเภณีให้ตกอยู่ในอำนาจของตนตลอดเวลาและไม่สามารถหลุดพ้นออกไปจากแหล่ง เสวยราชนี้ได้¹

¹ เรื่องเดียวกัน.